

Sjeldne fugler i Norge i 1997 og 1998

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)

Aftenfalk Falco vespertinus 1K Ulvenvann, Os, Hordaland september 1997. Foto: Ingvar Grastveit.

Bjørn Ove Høyland, Håkon Hegglund & Alf Tore Mjøs

Dette er årsrapport nr. 22 og 23 samlet i én rapport og meddelelse nr. 24 fra NSKF. Rapporten inneholder først og fremst funn fra 1997 og 1998, men en del eldre funn er også inkludert.

Saksbehandling

Observasjonene som presenteres her er blitt ferdigbehandlet på møter på Revtangen i januar 1998, Lista i april 1999 og Utsira i mai 2000. Fordelt på observasjonsår har komitéen behandlet 203 saker fra 1997. 142 (70%) av disse ble godkjent, 34 (17%) ble ikke godkjent, 4 (2%) er henlagt, 1 var konsultasjonssak og 22 (11%) står foreløpig på avventing. Tilsvarende er 147 saker motatt fra 1998 innen tidsfristen for behandling til denne rapporten. Av disse ble 91

(62%) godkjent, 32 (22%) ikke godkjent, 4 (3%) henlagt, 2 var konsultasjonssaker, 1 ble trukket av observatøren før ferdigbehandling og 22 (15%) står på avventing. Inkludert i rapporten er også et større antall saker fra 1996 eller tidligere, totalt 70 saker hvorav 46 ble godkjent, 20 ble ikke godkjent, 1 ble henlagt og 3 var konsultasjonssaker.

Rapporten ble liggende lenger enn planlagt før publisering, slik at 80 saker fra 1998 eller tidligere, som ble godkjent våren 2001 også kunne inkluderes i funnmassen som presenteres her. Dette for å få et mest mulig korrekt funnbilde for årene 1997 og 1998 i denne rapporten. Disse roter naturlig nok til statistikken, og er derfor holdt utenfor prosentberegningene ovenfor.

Totalt 35 eldre saker står av ulike årsaker på listen over avventingssaker. At innsendte saker havner i kategorien «avventes», beror i de fleste tilfeller på at saksopplysningene er mangelfulle, eller (i de fleste tilfeller) at eksisterende dokumentasjon ikke er vedlagt. NSKF vil henstille på det sterkeste til observatører og LRSK-sekretærer om at saker ikke blir innsendt før den beste dokumentasjonen er vedlagt. Noen saker er sendt til utenlandsk ekspertise for kommentarer, uten at verken kommentarer eller dokumentasjon er returnert til NSKF selv etter lengre tid og flere purringer. Dette er sterkt beklagelig, og gjør det selvsagt vanskelig å få ferdigbehandlet disse sakene på forsvarelig vis. Dette gjelder heldigvis bare et fåtall saker. Noen saker trekker også i langdrag fordi NSKF har vært for lite flinke

til å aktivt innhente de saksopplysningene som gjør at observasjonen kan ferdigbehandles. Vi vil med dette komme med en anmodning til de observatørene som mottar brev fra NSKF med ønske om tilleggsinformasjon at det svares raskt, så bunken med saker på avventing kan reduseres.

Ett funn av stivhaleand fra 1996 er det eneste funnet som hører hjemme i kategori C.

En sak (vårfunn av rustand) er plassert i kategori D. Fem funn er plassert i kategori E. For en innføring i kategorisystemet vises til Mjøs & Heggland (1999) og Høyland *et al.* (2000). 21 funn gjelder hybrider, disse er plassert bak den systematiske gjennomgangen av godkjente funn.

Henlagte saker angår i de fleste tilfeller funn av underarter hvis identifikasjonskriterier per i dag ikke er tilstrekkelig utredet til at identifikasjon av enkeltindivider er tilrådelig. Dette gjelder f.eks. flere underarter av møller *Sylvia curruca* med østlig og sørøstlig utbredelse. Det samme er tilfellet med ungfugler av hybrider mellom polarmåke *Larus hyperboreus* og gråmåke *Larus argentatus*. Henlagte saker av denne typen vil bli tatt opp til ny vurdering når klargjørende bestemmingslitteratur blir publisert. Vi oppfordrer derfor til at man fortsetter å sende inn slike saker til komiteén.

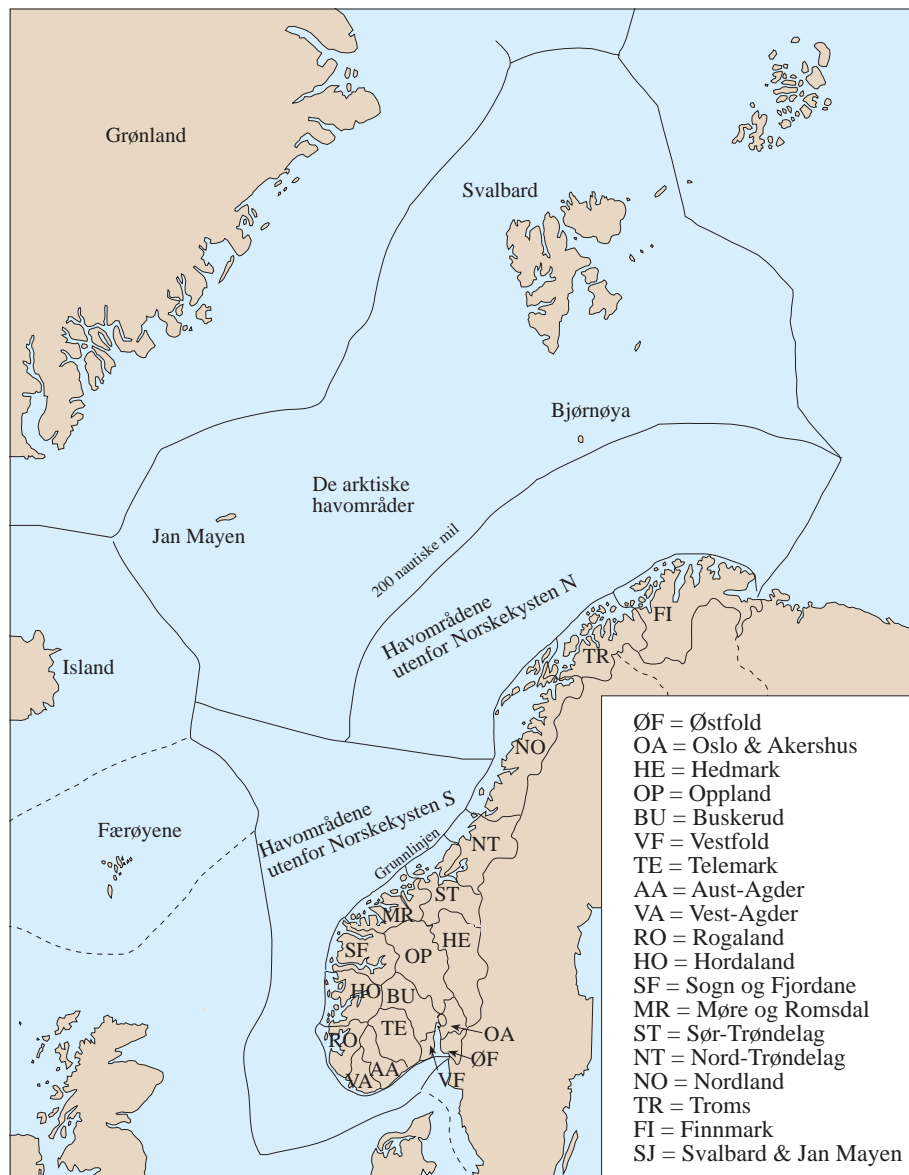
Noen hovedtrekk fra forekomsten

Tabell 1 (neste side) oppsummerer funn av sjeldne arter fordelt på fylker og havområder. Som vanlig dominerer Rogaland og Vest-Agder stort i funnstatistikken, mens Trøndelagsfylkene og Finnmark er usedvanlig sterkt til stede i 1997 og 1998. Dessverre gir ikke tabellen et helt riktig bilde av forekomsten av sjeldne arter, siden enkelte lokale rapport- og sjeldenhetskomiteer (LRSK) overhodet ikke har sendt noe materiale fra de siste tre årene.

Året 1997 vil først og fremst bli husket for den kraftige invasjonen av sabinemåke *Larus sabini* til de sørlige og midtre delene av landet i september og oktober. Kraftige lavtrykk presset et stort antall fugler inn i Nordsjøen, Skagerrak og Kattegat. Selv om mengdene som ble observert i Norge var beskjedne sammenlignet med Danmark og Sverige, var forekomsten uten sidestykke her i landet. Antallet godkjente funn av svartglente *Milvus migrans* (5) og rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (8) var også rekordhøyt i 1997. I 1998 var en av de største overraskelsene en omfattende invasjon av skjestork *Platalea leucorodia* østfra, som resulterte i 4 funn av totalt 21 ind., inkludert en flokk på hele 10 ind. i Nord-Trøndelag fra slutten av september.

Nye arter, underarter og hybrider for Norge

En ny art er godkjent fra 1996, en rødfalk *Falco naumanni* fra Hopen i de arktiske havområdene øst for Hopen. To nye arter ble påvist i 1997, vannpiplerke *Anthus spinoletta* på Jomfruland i Telemark

Figur 1. Oversikt over de ulike rapporteringsområdene i Norge. Områdeinndelingen følger fylkesgrensene, mens spesielle regler gjelder for havområdene. Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder regnes som ett område, og har sin egen LRSK (adresser side 55). Observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten N (nord for polarsirkelen) skal sendes til LRSK-Troms, mens observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten S skal sendes til LRSK-Rogaland.

og myrpiplerke *Anthus rubescens* ved Neseby i Finnmark, begge i oktober. Vannpiplerka var en av de mest forventede tilleggene til den norske fuglefaunaen, etter at den har vist seg å være regelmessig overvintrende i tosifrede antall så langt nord som Skagen i Danmark. Sibirlo ble funnet hekkende ved Ny-Ålesund på Svalbard i 1997, trolig er dette første hekkfunn innen den Vest-Palearktiske faunaregionen. Flekksnipa *Actitis macularia* på Utsira i Rogaland i mai 1997 var første funn for det norske fastlandet, etter et mer enn 200 år gammelt funn fra Svalbard (Ree 1994). Den eneste nye arten fra 1998 var mindre forventet, og ble aldri observert av fuglekikere. En blåkinibieter *Merops persicus* ble fotografert av lokale fastboende da den dukket opp på Lokøy, Fjell, Hordaland 22. juni. Med disse fire tilleggene er antall arter i kategori A-C kommet opp i 463.

Bruntrosten *Turdus naumanni naumanni* som ble ringmerket i Sokndal, Rogaland i

november 1996 er første funn av denne underarten i Norge. Funnrekken med nye funn både i 1997 og 1998 er bemerkelsesverdig, denne underarten er meget sjelden i Vest-Europa med bl.a. kun ett funn i Storbritannia.

Ny på den norske E-lista er åtselgribb *Neophron percnopterus* av den asiatiske underarten *ginginianus*.

Halsbåndfluesnapperhannen *Ficedula albicollis* som hekket sammen med en svarthvit fluesnapper *F. hypoleuca* hunn i Sokndal, Rogaland i 1990 og 1991 representerer første kjente hybridhekkning i Norge. Ungene som ble ringmerket representerer samtidig de første hybridene mellom halsbåndfluesnapper og svarthvit fluesnapper i Norge. Hybrid mellom gulerle *Motacilla flava* og sitronerle *M. citreola* er godkjent tidligere, men sitronerlehannen som hekket sammen med en særle *M. f. thunbergi* hunn på Røst, Nordland i juli 1997 representerer

den første kjente hybridhekingen innenfor landegrensene. Fire nye hybrider tilkommer den norske lista i denne rapporten: toppand *Aythya fuligula* x bergand *A. marila* fra Oppland i 1989, ærfugl *Somateria mollissima* x praktærfugl *S. spectabilis* fra Nordland i 1997, ærfugl x stellerand *Polysticta stelleri* fra Finnmark i 1995 og svartehavsmåke *Larus melanocephalus* x fiskemåke *L. canus* fra Nord-Trøndelag i 1995.

Innleveringsfrist

Observasjoner som ønskes publisert i førstkommande NSKF-rapport må være mottatt av NSKF innen 1. februar året etter observasjonsåret. Det er dessverre blitt en utbredt praksis at denne fristen neglisjeres. Det er derfor sterkt ønskelig at de involverte parter, både observatører og LRSK, tar et generelt løft og overholder fristen slik at muligheten for at fremtidige rapporter skal være mest mulig oppdaterte og leservennlige for alle parter er til stede.

Endringer på rapporteringslisten

Ingen arter/underarter utgår i forhold til Høyland *et al.* (2000). Nye arter og underarter presentert i denne rapporten er satt inn på listen over arter som krever godkjenning, denne finnes på våre nettsider (www.nskf.org).

Observatørnavn

Under oppstillingen av observatørnavn bak godkjente funn i rapporten blir hovedobservatørens navn ført opp først og uthevet med * foran navnet. Resten av observatørene blir deretter listet opp i alfabetisk rekkefølge.

Råd til observatørene

Vi ser dessverre at andelen funn av sjeldne fugler som rapporteres til komiteén fremdeles er på et mye lavere nivå enn hva som er ønskelig. Denne rapporten inneholder noen kjedelige eksempler på dette, for eksempel er kun ca. halvparten av de sabinemåkene som ble observert under invasjonen høsten 1997 innrapportert til NSKF. Vi håper komiteéns anstrengelser for å innhente etterslepet med publisering av årsrapporter skal bidra til at observatørene blir ytterligere motivert til å sende inn sine beskrivelser/rapporter fremover. NSKF er helt avhengig av at feltsliterne anerkjenner at komiteén har sin misjon, og velger å bidra til at vi skal kunne gjøre en best mulig jobb.

I september 2000 gikk NSKF «online» for første gang. Komiteén har nå en webside (www.nskf.org) med oppdatert informasjon om hvilke arter som skal rapporteres, hvordan man rapporterer, hvordan komiteén arbeider m.m. Et nytt rapporteringsskjema er blitt utarbeidet, dette inneholder rubrikker for utfylling av alle de momenter som er av interesse for NSKF for å kunne gjøre en mest mulig rettfærdig bedømming av et funn. Skjemaet kan med fordel sendes elektronisk direkte til NSKF-sekretæren.

Tabell 1. Fylkesvis fordeling av funn oppsummert i denne rapporten

Område	< 1997	1997	1998	Sum
Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder	1	1	0	2
Havområdene utenfor norskekysten N	0	0	0	0
Havområdene utenfor norskekysten S	0	2	0	2
Finnmark	5	17	7	29
Troms	0	0	0	0
Nordland	4	8	10	22
Nord-Trøndelag	1	20	6	27
Sør-Trøndelag	1	13	11	25
Møre og Romsdal	1	10	5	16
Sogn og Fjordane	3	0	0	3
Hordaland	3	8	8	19
Rogaland	8	38	28	74
Vest-Agder	9	23	21	53
Aust-Agder	1	1	0	2
Telemark	0	7	5	12
Vestfold	15	10	6	31
Buskerud	0	4	4	8
Oppland	5	2	2	9
Hedmark	0	1	0	1
Oslo og Akershus	3	4	2	9
Østfold	4	4	5	13
Total	64	173	120	357

Muligheten for direkte rapportering til NSKF er hovedsakelig et tiltak for å få en hurtigere saksgang. NSKF skal informere de respektive LRSK om saker som er innkommet direkte til NSKF, slik at LRSK fremdeles kan oppfylle sin rolle som lokalt kvalitetssikringsorgan, dvs. holde oversikten med hva som kommer inn, se til at alle omstendigheter rundt funnet er inkludert og at eventuell dokumentasjon kommer inn. For å lette arbeidet for NSKF, er det ønskelig at saker som rapporteres elektronisk går direkte til NSKF, mens saker som sendes inn fysisk på «gamlemåten» går via LRSK. Vi ønsker imidlertid at LRSK videresender saker adskillig oftere enn en gang i året, som er blitt en utbredt praksis i mange fylker.

Et moment bør fremheves ved bruk av det nye skjemaet. Dette er beregnet for online-rapportering, ikke for å skrives ut og fylles ut for hånd. Skjemaet har rubrikker som utvider seg etter hvert som man får behov for mer plass, rubrikken for «utfyllende beskrivelse» blir alt for liten og må i så fall gjøres større hvis man skal bruke det på andre måter. En del saker har kommet inn på dette skjemaet håndskrevet, da får man plass til 3 linjer med «detaljert beskrivelse» og det er blir ofte i knappeste laget. Men som sagt, med litt enkle modifikasjoner og utvidelser av noen rubrikker kan skjemaet også fungere som underlag for håndskrevne saker. Men skjerp i så fall håndskriften — noen ganger går det mer tid til å tyde hva som er skrevet enn det går på vurdering av selve saken.

Teknologien knyttet til digitale medier er i rivende utvikling, og særlig i løpet av 2000 har vi sett mange eksempler på hvilket fantastisk redskap digitale kamera og videokamera kombinert med gode teleskoper er når sjeldne arter skal dokumenteres. Digitale bilder kan selvsagt sen-

des sammen med annen e-post direkte til sekretæren sammen med saksfilen.

Annen dokumentasjon må vi fremdeles ha inn på samme måte som før, når det gjelder fargekopier og slides så er det sterkt ønskelig at NSKF kan beholde det materialet som sendes inn. Av innlysende årsaker ønsker komiteén å motta den beste dokumentasjonen som finnes tilgjengelig uavhengig av media (dias, papirbilder, videoklipp, video, etc). Det er også ønskelig at komiteén kan beholde dokumentasjonen du sender inn. Fortrinnsvis ønsker vi å motta duplikater eller fargekopier av de beste bildene, slik at NSKF slipper utgiftene og ekstraarbeidet med å kopiere opp og returnere dokumentasjonen. Men selvsagt vil dokumentasjonen bli returnert dersom dette er ønskelig, men dette må det opplyses klart om i rapporten! Komiteén beholder dokumentasjon der rapportøren ikke spesifiserer at man ønsker det i retur. Hvis noen savner dokumentasjon som er innsendt til NSKF, så ta kontakt med sekretæren. NSKF forbeholder seg retten til å publisere innsendt dokumentasjon i våre rapporter og på vår hjemmeside, såfremt ikke fotografen angir noe annet i rapporten.

En del rapportører har mottatt anmodninger om ytterligere funnopplysninger, eller inn-sending av dokumentasjon før saker som er satt på avventing kan ferdigbehandles. I noen tilfeller kan dette sikkert oppfattes som flisespikkeri, når vi f.eks. ber om å få inn bildemateriale på fugler som er godt dokumentert og i noen tilfeller endatil publisert tidligere. Det handler imidlertid ikke bare om godkjenning i denne omgang, men også om kvalitetssikring av arkivene for fremtiden. NSKF har også ansvar for at arkivet blir oppdatert til enhver tid med all tilgjengelig informasjon og best mulig dokumentasjon, det har lite for seg å godkjenne funn i dag dersom det blir under-

kjent om 30 år. Taksonomi og identifikasjon er fagområder som har skutt virkelig fart de siste årene, og selv om vi i 2002 har meget god identifikasjonslitteratur tilgjengelig så må vi forvente at enkelte av de kriteriene vi jobber etter i dag blir ytterligere utfordret i fremtiden. Underartskomplekser vil mest sannsynlig bli splittet i gode arter i mange tilfeller, detaljerte beskrivelser og gode bilder i arkivene til NSKF vil kunne sikre at funnet også etter revurdering i år 2030 kan henføres til en bestemt art. Det er nemlig meget vanskelig å innordne dette materialet fra den enkelte observatør når det er gått lang tid etter observasjonen, det er ting NSKF har fått erfare i forbindelse med den revurderingsprosessen som har pågått siden 1996.

NSKFs sammensetning og arbeid

Komiteén har de siste tre virksomhetsårene bestått av Rune Botnermyr, Østfold; Andreas Gullberg, Akershus; Håkon Hegglund, Vestfold/Finnmark; Bjørn Ove Høyland, Rogaland (sekretær), Runar Jåbekk, Vest-Agder; Nils Helge Lorentzen, Vest-Agder; Sebastian Ludvigsen, Rogaland/Oslo; Alf Tore Mjøs, Hordaland og Øyvind Syvertsen, Akershus. Øyvind Syvertsen trådte ut av komiteén i løpet av 1998, Runar Jåbekk og Sebastian Ludvigsen fulgte hans eksempel i 1999. Alle tre kunnskapsrike karer som fortjener stor takk for lang innsats i komiteén. Rune Botnermyr og Andreas Gullberg trådte inn i komiteén i 1999. Ved siden av ordinær saksgang har prosessen med revurdering av eldre funn fortsatt, resultatet av dette arbeidet er planlagt publisert i løpet av 2002. Videre har sekretæren lagt ned mye arbeid i å oppgradere databasen over funn som har vært behandlet av NSKF, slik at NSKF nå de siste to årene for første gang har hatt en fullt brukbar søkbar database.

Takksigelser

Flere saker som presenteres i denne rapporten har vært innom utenlandsk ekspertise for konsultasjon. NSKF ønsker å takke Per Alström, Brian J. Small og Lars Svensson for at de har brukt av sin tid for å sikre en best mulig bedømming av disse observasjonene. Terje Axelsen og Morten Vikar i Bokkomiteén «Sjeldne fugler i Norge» takkes for opplysninger om funnoversikter fra tiden før NSKF. Nils Kjellén og Kasper Thorup takkes for innspill i et forsøk på en felles nordisk «plattform» av kriterier for godkjenning av gulnebblire *Calonectris diomedea*. Terje Lislevand og Kjell Ruud Mjølness takkes for verdifulle kommentarer til rapportutkastet. Samtlige medlemmer av NSKF har bidratt med korrektur og kommentarer til rapporten. Sist men ikke minst en stor takk til de rapportører og fotografer som har bidratt med sine rapporter og bilder.

Forklaring til forkortelser brukt i rapporten

Se Gustad (1995) for drakt- og aldersbenevnelse. I den påfølgende oversikten er oppsettet gjort i følgende system: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn,

(3) antall funn/individer i parentes (funn/individer før rapportårene – funn/individer i rapportårene 1997 og 1998), (4) eventuell årstalls- og områdebegrensning av 3), (5) eventuell hekking, (6) år, (7) fylke, (8) antall, alder, kjønn og i noen tilfeller funnomstendigheter, (9) lokalitet og kommune, (10) funndato, (11) * bak funndato angir positivt belegg, og en klamme med symbol som angir beleggets form (F – fotografi, V – video/filmopptak, L – lydopptak og D – drept/funnet død, om den er innsamlet og hvor den i så fall er oppbevart), (12) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (13) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (14) funnkommentarer.

Godkjente saker Accepted records

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* (15/17 – 2/3 og 2)

- 1996 ROGALAND: 2K+ Gardsvik, Hauge-sund 22.12 – ut året (*B.O. Høyland, S.Folkedal, J.K.Ness m.fl.).
- 1997 AKERSHUS: 2 2K+ Hellesjøvannet, Aurskog-Høland 17.5-4.6* (F) (* P. Gylseth, R.Botnermyr, Ø.Hagen, J. Nystrøm).
BUSKERUD: 2K+ Steinsvika, Hole 19.5 (*L.R.Strøm, V.Ree).
ROGALAND: 3K+ Gardsvik, Hauge-sund januar - medio mars (*B.O. Høyland, S.Folkedal, J.K.Ness m.fl.). Samme som over i 1996.
- 1998 AKERSHUS: Hellesjøvannet, Aurskog-Høland 1.5 (A. Dyresen, J. Dyresen).
VEST-AGDER: 2K+ Hanangervann, Farsund 2.5-21.6* (F) (G.Gundersen, M.Helberg, Knut Olsen, Kåre Olsen, T.Olsen).

(Europa nord til Sverige og Danmark, Asia, Nord-Amerika). Fuglen fra Haugesund vinteren 1996-97 returnerte for sin andre vinter og teller ikke som et nytt funn. Funnene for Akershus og Buskerud i 1997 er de første for de respektive fylker, og samtidig de første funnene på Østlandet siden 1989. Funnet fra Akershus i 1997 er også det første av det som trolig er et par på en potensiell hekkeplass. Det kan selvsagt tenkes at fuglen i Hellesjøvannet i 1998 er identisk med en av fuglene som besøkte lokaliteten i 1997, men de betraktes som to uavhengige forekomster.

Svartbrynalbatross *Diomedea melanophris* (8 -0 og 0)

- 1995 SOGN OG FJORDANE: ad. Gåsvær-osen, Solund 4.10 (F. Jørgensen).

(Havområder sørlige halvkule). Vi må tilbake til 1990 for å finne forrige funn, da en subadult fugl ble observert ved Andenes, Andøya i Nordland (Clarke 1992). For identifikasjon av svartbrynalbatross, se Jiguet (2000). Funnet er det første i Sogn & Fjordane.

Gulnebblire *Calonectris diomedea* (7/8 -0 og 1)

- 1996 VESTFOLD: 2 2K+ Mølen, Larvik 1.6 (G.Numme). 2K+ Mølen, Larvik 3.7 (G.Numme).
- 1998 VESTFOLD: 1K+ Ravn, Larvik 27.12 (K.A.Monrad, G.Numme).

(Middelhavet og øyer i den østlige delen av Atlanterhavet sør for 40° N. Utenom hekkesesongen regelmessig nord til Biscaya og den britiske vestkysten). NSKF har nylig drøftet problematikken rundt identifikasjon og krav til beskrivelser av gulnebblires i nordiske farvann med sjeldenhetskomitéene i Danmark og Sverige, for å få en mest mulig likartet behandling av nordiske funn angående krav til beskrivelser. De to fuglene fra Mølen 1.6.1996 kom trekende sammen og regnes derfor som ett funn av 2 ind. Desemberfunnet som her publiseres er sterkt avvikende fra meste-parten av funnmassen i Nordsjøområdet og er også Norges første vinterfunn av arten. Tidligere funn er fra tidsrommet juni-oktober. Det finnes imidlertid et fåtall vinterfunn fra både Sverige og Danmark. Danskene hadde sitt seneste 1998-funn 30.10 (Rasmussen 1999). Selv om begge disse landene har langt flere funn av gulnebblire enn Norge, er det også for våre nabolands vedkommende overraskende mange vinterfunn, sett i forhold til at disse kun utgjør en liten promille av det svært store tallmaterialet fra Storbritannia. For anbefalt identifikasjonslitteratur se Gutiérrez (1998).

Storlire *Puffinus gravis* (30/32 -0 og 1)

- 1993 MØRE og ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 20.6 (E.Knudsen).
- 1998 ØSTFOLD: 1K+ Akerøya, Hvaler 23.10 (P.Tangen, J.R.Asbjørnsen).

(Tristan da Cunha, Goughøya og Falklandsøyene; utenom hekkesesongen i store deler av Atlanterhavet). Funnet fra 1993 har vært godkjent lenge, men har ved en beklagelig glipp ikke blitt publisert før nå. Akerøya-fuglen opptrådte under meget sterk pålandsvind og ble for øvrig direkte sammenliknet med grålire *Puffinus griseus*!

Middelhavslire *Puffinus mauretanicus* (6-1 og 0)

- 1997 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 25.9 (E.Grønningsæter, J.R. Gustad, P. Gylseth, Kj.Schjølberg).

(Middelhavet. Utenom hekkesesongen regelmessig nord til kysten av Storbritannia). Seks år siden forrige funn, og det nordligste hittil. Ny art for Møre og Romsdal. Identifikasjon er behandlet i detalj av Yésou *et al.* (1990).

Japanstormsvale *Oceanodroma monorhis* (1 -1 og 0)

- 1997 ROGALAND: 2K+ ringmerket Revekai, Klepp 9.8* (F) (*L.O.Eliassen, *Ø.Slyk, J.Austevik, E.Chapman, M.Dagsland, A.Haram, K.Vevatne m.fl.).

Silkehegre *Egretta garzetta* Bergskleiva, Stjørdal, Nord-Trøndelag november 1997. Fargen på tøylene og baksiden av tarsen hele veien opp er viktige karakterer å merke seg for å utelukke den amerikanske arten snøhegre *Egretta thula*, særlig når det gjelder seinhøstfunn som denne. Snøhegra har gul tøyle også utenom hekketiden, og gule baksider på tarsen. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

(Nordvestlige Stillehavet; overvintrer i tropiske deler av Stillehavet og Det indiske hav). Det må utvilsomt være en av årets største overraskelser at funn nummer to av denne ekstreme sjeldenheten skulle komme allerede året etter første funnet (Høyland *et al.* 2000) — og at det atpåtill skulle dreie seg om et nytt individ på samme lokalitet. At norske farvann nå har blitt besøkt av minst to japanstormsvaler som begge to er fanget helt tilfeldig, gir selvsagt rom for spekulasjoner om hvor mange av denne helmørke, mystiske «stormsvalen» som finnes der ute i havet, like bak horisonten. De fleste europeiske funnene av denne arten stammer fra Storbritannia, men japanstormsvale ble ikke påvist der i 1997. Ett ind. ble ringmerket på Isla de Cabrera, Balearene, i den spanske delen av Middelhavet 13. august 1997 (De Juna 1999).

Ubestemt fregattfugl *Fregata* sp. (3 - 0 og 0)

1996 VESTFOLD: 2K+ (imm.) Mølen, Larvik 17.6 (A.F.Mæland).

(Sørlige verdenshav). Fuglen hadde tydelig rødlig hode, noe som forekommer hos ungfugler av tre arter: christmasfregattfugl *Fregata andrewsi*, storfregattfugl *F.minor* og småfregattfugl *F.ariel*. Funnet godkjennes derfor som tilhørende en av disse tre artene, ingen av dem er tidligere påtruffet i Vest-Europa og kun småfregattfugl er påtruffet innen Vest-Palearktis (Israel). Christmasfregattfugl har en meget begrenset utbredelse i det nordøstre Indiske hav, denne arten kan bortimot utelukkes. Storfregattfugl og småfregattfugl har begge vid utbredelse i Stillehavet og det Indiske hav, begge artene hekker i tillegg på Trinidad og Martin Vaz i den sørlige delen av Atlanterhavet. Småfregattfugl er påvist på den

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* Hanangervann, Farsund, Vest-Agder mai 1998. Foto: Gunnar Gundersen.

Japanstormsvale *Oceanodroma monorhis* ringmerket Revekaien, Klepp, Rogaland 9.8.1997. Andre funn i Norge, og på samme sted som førstefunnet året før. Legg merke til helmørk overgump og tydelige hvite skafter på de 5-6 ytre håndsvingfjærene, den siste karakteren er neppe anvendelig i felt. Foto: Øyvind Slyk.

amerikanske østkysten (Harrison 1983). To funn i Israel er omtalt av Riddington & Reid (2000) og van Welie (2000). Dette er Mølens andre fregattfugl, de to foregående funnene av ubestemte fregattfugler stammer fra Mølen 27.9.1983 og Bamble i Telemark 22.6.1989.

Rørdrum *Botaurus stellaris* (55/58 - 1 og 1)

1994 SOGN OG FJORDANE: 2K+ funnet død (ikke fersk) Bjørkedal, Førde 5.6* (F) (O.A.Fauske).
1997 HAVOMRÅDENE UTENFOR NORSKE KYSTEN SØR/VEST-AGDER: 2K+ tatt hånd om på skip i Nordsjøen 5.5, ringmerket og sluppet i Slevdalsvannet, Farsund 6.5* (F) (R. Jåbekk, N.H. Lorentzen m.fl.).

1998 VEST-AGDER: 2K+ Slevdalsvann, Farsund 31.1.1.2 og 8.2 (K.S.Olsen, K.Olsen, T.Olsen). Fuglen var ikke ringmerket, og derfor ikke den samme som ble sluppet i Slevdalsvann i mai 1997.

(Eurasia fra Spania til Stillehavet og Afrika). Første funn i Sogn & Fjordane.

Silkehegre *Egretta garzetta* (17 - 2 og 2)

1997 ROGALAND: 2K+ Grudavatn, Klepp 21.5 (*M.Dagsland, T.Andersen, J.R. Gustad).
NORD-TRØNDELAG: 1K+ Bergskleiva, Stjørdal 8.-12.11* (F) (H.Stol Øyan m.fl.).

- 1998 HORDALAND: 2K+ Herdla, Askøy 28.4-1.5* (F) (*G.Nordanger, D.H. Gjerde, F. Falkenberg m.fl.).
NORDLAND: 2K+ flere lokaliteter på Vega 10.7-11.8 (J.Antonsen m.fl.).

(Eurasia, Afrika og Australia). Første funn av arten i Hordaland og Nord-Trøndelag. Trøndelagsfuglen er også landets seneste, tidligere ekstremum var fra Vestvågøy, Nordland 19.-22.10.1986. Både funnet fra Nord-Trøndelag og Nordland er uvanlig langt mot nord, men det finnes flere tidligere funn i Nord-Norge helt nord til Finnmark.

Egretthegre *Ardea alba* (49/51 - 2 og 3)

- 1996 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Straumane, Leinøy/Bergsøy og Runde, Herøy 24.-25.5 (T.Voldmo m.fl.).
1997 ROGALAND: 2K+ Grudavatn, Klepp 22.6* (F) (J.Grønning, E.Mjaaland, E.T.Ween).
NORD-TRØNDELAGE: 2K+ Fossemvatnet, Steinkjer 5.6 (P.I.Værnesbranden).
1998 OPPLAND: 2K+ Vollsdammen, Nord-Fron 16.-19.05* (F) (S. Bekkum, D.L.Fjeldstad, B.R. Løkken, H.Skuterud, A.Syverhuset).
BUSKERUD: 2K+ Karlsrudtangen, Ringerike 30.6 (J.L.Hals, B.H.Larsen, K.Myrmo, V.Ree, E.Sande m.fl.).
NORDLAND: 2K+ Vatnbygda, Fauske 19.5 (E.Schilliås). 2K+ Seinesvannet, Bodø 21 + 25.5* (F) (M. Eggen).

(Nesten kosmopolitisk, men svært lokal utbredelse i Europa) Nyere taksonomiske studier plasserer egretthegre i slekten *Ardea* (BOURC 1996), noe som tæs til følge også for den norske listen. De to funnene i Nordland i mai 1998 regnes som trolig samme fugl, og teller kun som ett funn. For øvrig en ganske typisk opptreden både med tanke på tidspunkt og geografi. Ny art for Oppland.

Stork *Ciconia ciconia* (81/88 - 0 og 2) etter 1920

- 1998 VEST-AGDER: 2K+ Lunde, Søgne 12.6 (Ø.Fjeldsgård).
HORDALAND: 2K+ Fitjaheio og Ripel, Omvikdalen, Kvinnherad 2.7* (F) (A.Helleland, L.Øvstebø). 2K+ Etne, Etne primo juli* (F) (*S.M. Høyland m.fl.).

(Eurasia og Sør-Afrika; overvintrer i Afrika). De to funnene i Hordaland i juli regnes som trolig samme fugl.

Bronseibis *Plegadis falcinellus* (11/13 - 1/2 og 0)

- 1997 NORDLAND: 2 1K+ Hestøysund, Merøy, Alstahaug primo sept.* (F) (M.H.Jensen).

(Hekker i alle verdensdeler. Nærmeste populasjoner finnes fra Sør-Europa til Sentral-Asia). Fuglene ble aldri observert av ornitologer, men funnet ble gjort kjent

En av de i alt 21 skjestorkene *Platalea leucorodia* som ble observert i Norge i september 1998. Sjøåsen, Namdalseid, Nord-Trøndelag 22.9. Foto: Morten Vang.

Amerikablesand *Anas americana* sammen med brunmakker *Anas penelope*, Eidsvatn, Høylandet, Nord-Trøndelag 21.6.1997. Foto: Inge Flesjå.

Rødhodeand *Netta rufina* Rotatjødno, Bømlo, Hordaland 19.9.1997. Den rosa flekken på nebbet viser at denne høstfuglen er en voksen hunn. Ungfugler har helt mørkt nebb. Foto: Jan Kåre Ness.

gjennom et avisoppslag med gode bilder i Helgelands Blad. Dette blir første funn i Norge siden en hunn ble skutt på Halten, Frøya Sør-Trøndelag 22.10.1945.

Skjestork *Platalea leucorodia*

(16/32 til 33 - 0 og 4/21)

- 1998 MØRE OG ROMSDAL: 6 ind (hvorav fem 1K og en 1K+) Ona, Sandøy 25.9* (F) (E.Grønningsæter, J.R. Gustad, P.Gylseth, Kj.Schjølberg, K.B.Sunde). En av fuglene, en 1K, rastet på Sandøya, Sandøy til 3.10 (G.Gaarder).
 NORD-TRØNDELAGE: 10 1K+ Lauvsnes, Flatanger 21.9-6.10* (F) (H.Sørhuus, M. Vang, T.R.Østerås m. fl.). 2 1K+ Sjøåsen, Namdalseid 20.-24.9* (F) (A.Indahl, T.Sørhuus, M. Vang).
 NORDLAND: 3 1K+ Stranda, Værøy 4.9-12.10* (F) (B.Grindhaug, M. Grindhaug).

(Spredt i Europa, med tyngdepunkt fra Balkan til Det Kaspiske hav. Overvintrer langs Middelhavet og Atlanterhavskysten fra Den engelske kanal og sørover). Masseopptreden av skjestork hører utvilsomt med blant årets høydepunkter i 1998. Artens opptreden utenfor hekkeområdene viser et klart «invasjonspreg» og det går normalt mange år mellom hver gang dette skjer. Norge ble berørt av mindre «invasjoner» høsten 1989 og sist våren 1996 og det lå således ingenlunde i kortene at vi skulle få stifte bekjentskap med denne karakteristiske fuglen igjen allerede etter to år. Det er interessant å merke seg at vårfunnene gjerne stammer fra Sør-Norge, mens flere av høstfuglene fra 1989 ble sett i Trøndelag og samtlige funn fra 1998-invasjonen stammer fra Midt- og Nord-Norge. I Sverige var forekomsten rekordartet dette året med syv funn av 19 ind. (Tyrberg 1999), og i Finland ble hele 34 ind. registrert mot totalt 8 ind. før 1998 (Lindroos & Luoto 1999). Dette indikerer at fuglene stammer fra bestandene i SØ-Europa heller enn fra SV. Majoriteten av fuglene i våre naboland ble sett fra midten av september, og det er liten tvil om at det dreier seg om de samme bevegelsene som også Midt-Norge ble berørt av. Skjestork er tidligere ikke påtruffet verken i Møre og Romsdal eller i Nordland.

Rødhalsgås *Branta ruficollis* (9 - 1/3 og 0)

- 1997 VESTFOLD: 3 2K+ Jarlsberg, Tønsberg 30.11* (F) (*A.W.Clarke, T. Axelsen, R.Fjeldal, B.Kjellemyr, E. Wallumrød m.fl.).

(Vest-Sibir, spesielt Taimyr-halvøya; overvintrer i Sørøst-Europa). Første funn av arten i Vestfold, og det seneste funnet i Norge. Det er også første gang mer enn ett individ er påtruffet samtidig. Vinterlige værforhold gjorde nok sitt til at flokken kunne sett i området denne ene dagen. I Sverige ble det rekordforekomst med hele 25 ind. i 1997 (Tyrberg 1998).

Rødhalsgås *Branta ruficollis* Jarlsberg, Tønsberg, Vestfold 30.11.1997. Det første funnet av mer enn ett individ i Norge. Tydelige hvite bånd på store og mellomste armdekkene og store røde kinnflekker tyder på at alle tre er adulte fugler. Foto: Andrew W. Clarke.

Rustand *Tadorna ferruginea* (63/102 - 0 og 0)

- 1994 VESTFOLD: 7 ind. på trekk vest Mølen, Larvik 15.8 (G.Numme, A.F. Mæland).
 VEST-AGDER: 2 1K+ Hanangervann, Farsund 20.8 (N.H. Lorentzen).

(Øst-Europa, Asia og Nord-Afrika). Funnet fra Mølen regnes som et nytt funn i forhold til den resterende funnmassen i rekord- og invasjonåret 1994 (Gustad 1995). Fuglene fra Hanangervann regnes derimot som trolig samme fugler som på Rauna 11.8 og/eller Sevig 17.8 1994 (Gustad 1995) og teller derfor ikke som et nytt funn. Dermed kommer vi opp i 14 funn av totalt minimum 39 fugler i 1994. Over 200 rustender ble observert i Norden i juli-august 1994, og det er liten grunn til å konkludere med annet enn en solid invasjon av ville fugler østfra. Invasjonen i 1994, med særlig vekt på materiale fra Storbritannia, er grundig analysert av Vinicombe og Harrop (1999).

Amerikablesand *Anas americana* (5 - 1 og 1)

- 1997 NORD-TRØNDELAGE: 3K+♂ Eidsvann, Høylandet 20.-24.6* (F) (*I. Flesjø, I.Ramstad, M. Vang).
 1998 SØR-TRØNDELAGE: 2K+♂ Buvika, Skaun 8.11-5.12* (F) (*T.Bollingmo, D.Bollingmo m.fl.).

(Nord-Amerika). Førrige funn av denne amerikanske søsterarten til brunnakke *Anas penelope* er helt tilbake i 1989, den gang ble to hanner observert samtidig i Harvalandsvatnet på Jæren (Clarke 1991). Sett i lys av at 383 ind. er observert i Storbritannia t.o.m. 1998 (Rogers *et al.* 1999), er arten påfallende sjelden i Norge. Første funn i begge Trøndelagsfylkene.

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* (22 - 1 og 6)

- 1997 SØR-TRØNDELAGE: 2K+♂ Flønes, Selbu 19.-20.5 (A.Amundsen, R. Haugen, T.Haugskott, K.Hellandsjø, M.Myklebust, G.Rudolfson, B.G. Stokke, E.Sæter m.fl.).
 1998 ØSTFOLD: 2K+♂ Kurefjorden, Rygge 24.4 (R.Botnermyr).
 BUSKERUD: 2K+♂ Svarstavika, Hole 19.-25.4* (F) (*J.L.Hals, *K. Myrmo, *R.G.Simonsen, K.Grøslund).
 SØR-TRØNDELAGE: 2K+♂ Holtvatna, Sokndal, Midtre Gauldal 10.5 (*T. Gimnes, J.E.Larsen, Ø.Solberg). 2K+♂ Gaulosen, Trondheim 19.5 (K. Hellandsjø, E.Sæter).
 NORD-TRØNDELAGE: 2K+♂ Falstadbukta, Levanger 25.4 (P.I. Værnesbranden). 2K+♂ Kvesjøen, Lierne 9.5 (T.Haugskott, E.Sæter, M. Vang).

(Nord-Amerika). Amerikakrikkand er gitt artsstatus fom. 2001 (BOURC 2000). Antallet individer i 1998 er det største hittil for denne arten som har vist en sterk økning i antallet funn de seinere årene. Også i Danmark (6 funn mot totalt 11 tidligere) var det rekordforekomster i 1998 (Rasmussen 1999), mens 10 fugler ble observert i Sverige (Tyrberg 1999).

Blåvingeand *Anas discors* (3 - 0 og 1)

- 1998 ROGALAND: 2K+♂ Grudavann, Klepp 29.-31.5* (V) (*J.Grønning m.fl.). 2K+♂ Orreosen, Klepp 11.6* (V) (K.R.Mjølshnes).

(Nord-Amerika). Fuglen fra Orreosen antas å være identisk med den fra Gruda, og teller ikke som et nytt funn. Begge de to tidligere funnene fra fastlandet stammer fra Nord-

land hhv i juni 1991 og mai 1994. I tillegg ble en ♀ funnet død på Svalbard i mai 1996 (Høyland *et al.* 2000).

Rødhodeand *Netta rufina* (11/15 - 2 og 1)

- 1996 VESTFOLD: ad. ♂ på trekk mot sør-øst Mølen, Larvik 6.11. (G. Numme).
- 1997 HORDALAND: 2K+ ♀ Rotatjødno, Bømlø 17.-19.9* (V) (*P.Mallinson, Ø.Bie, T.H.Heggland, B.O.Høyland, J.K.Ness m.fl.).
NORD-TRØNDELAG: 2K+ ♀ Ørin og Rinnleiret, Verdal og Levanger 8.5-6.7 (*T.Haugskott, I.Hafstad, M. Vang).
- 1998 ROGALAND: 2K+ ♀ Orrevatn, Klepp 22.7-ut desember (*T.Bollingmo, M. Eggen, J.Grønning, P.K.Slagsvold m. fl.).

(Europa og Sentral-Asia). Ny art for Hordaland, Vestfold og Nord-Trøndelag. De tidligere høstfunnene strekker seg frem til oktober, så funnene på Mølen i november 1996 og i Orrevatn frem til ut desember 1998 er verdt å merke seg.

Brilleærfugl *Somateria fischeri* (2/4 - 1 og 0)

- 1997 FINNMARK: 3K+ ♂ Mortensnes, Nesseby 15.6 (H.Heggland).

(Nordøst-Sibir og Alaska). De eneste tidligere norske funn var en ♂ i Vardø havn i desember 1933 og to ♂ og en ♀ i Vardø havn i februar 1988. Eneste andre funn fra Europa er fire individer i Russland i 1938 (Gustad 1995). Det er påvist at mer eller mindre hele verdensbestanden overvintrer i åpne råker i isen i Beringhavet (Balogh 1997). Det er således svært liten sjanse for å påtreffes denne arten i Europa. Arten har overlappende hekkeområder med stellerand *Polysticta stelleri*, og det kan tenkes at de norske funnene gjelder individer som har slått følge med stellerender vestover. Artsbestemmelse av voksne hanner i prakt-drakt er relativt ukomplisert, forutsatt at blant annet karakteristiske hode- og brysttegninger er observert, men observatører bør være oppmerksomme på forvekslingsrisiko med hybrider mellom ærfugl *Somateria mollissima* og stellerand og prakt-ærfugl *Somateria spectabilis*. Dessuten kan ærfuglhanner på vei inn i eklipsdrakt oppvise en overfladisk likhet. NSKF vil nok en gang etterlyse rapporter om minst to trekkobservasjoner gjort av finske ornitologer i mai-juni tidligere år.

Harlekinand *Histrionicus histrionicus* (5 - 0 og 1)

- 1998 NORDLAND: 2K+ ♂ Klungsetbukta, Fauske 15.5* (F) (M.Eggen).

(Island, Grønland, Nord-Amerika og Øst-Sibir). Første funn av arten i Nordland. Forrige funn var i Finnmark i 1991 (Jensen & Mjøs 1998).

Brilleand *Melanitta perspicillata* (44/45 - 3 og 2)

- 1997 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Husebybukta, Farsund 9.3, 20.4, 29.11 og 27.12 (K.Olsen).
SØR-TRØNDELAG: 3K+ ♂ Brekstad, Ørland 30.5-2.6 (E.Grønningsæter, H.Sørheim). 3K+ ♂ Hoøya, Grandefjæra, Ørland 13.8 (*F.Falkenberg, B.Berg, T.E.Brobakk, A.Eriksen).
NORD-TRØNDELAG: 3K+ ♂ Ørin, Verdal 17.5-1.6 (*M.Myklebust, T.Haugskott, B.Nyberg, T.Sørhuus m. fl.). 3K+ ♂ Kalvøya, Steinkjer 20.-22.5* (F) (S.Moe). 3K+ ♂ Kalvøya, Steinkjer 5.-7.9 (S.Moe).
- 1998 VEST-AGDER: 3K+ ♂ Husebybukta, Kviljostranda og Lomsebukta, Farsund 24.1, 28.9 og 20.11-28.12 (K.Olsen, T.Olsen m.fl.). 2K ♂ Kviljostranda, Farsund 28.9 (T.Olsen m. fl.). ♀/1K trakk SØ Steinodden, Lista fyr 31.10 (A.Johnsen).
SØR-TRØNDELAG: ad. ♂ Hoøya, Grandefjæra, Ørland 4.7 (B.Nyberg, E.Sæter).

(Nord-Amerika) Det er antatt at det dreier seg om tre ulike fugler i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag i 1997 (en fugl på Ørland, en på Ørin og en i Steinkjer). Fuglen fra Lista er en returnerende fast overvintrer, og teller ikke som et nytt funn slik at totalsummen av nye funn fra 1997 blir de tre fra Trøndelag. Fuglen fra Sør-Trøndelag i 1998 regnes som trolig samme som den på samme lokalitet i 1997. Lista hadde hele tre ulike fugler i 1998, den returnerende hannen og to nye fugler på høsten.

Svartglente *Milvus migrans* (34 - 5 og 0)

- 1997 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 27.7 (*A.Gullberg, I.Akselsen-Gullberg).
AUST-AGDER: 2K+ Karterød, Arendal ultimo mai* (F) (C.Steel).
VEST-AGDER: 2K+ Slevdalsvannet, Farsund 17.5 (G.Gundersen, N.H. Lorentzen).
ROGALAND: 2K+ Hodne, Klepp 20.4 (M.Kersbergen).
NORD-TRØNDELAG: 1K+ Gjørø, Inderøy 29.9 (M.Vang).

(Nesten hele Eurasia, Afrika og Australia, overvintrer vesentlig i Afrika og sørlige Asia). Med hele 5 funn blir 1997 et rekordår. Den norske funnmassen er nokså jevnt fordelt over perioden april-august, med noen få slengere i mars og september-oktober (Gustad 1995). Tidsmessig er funnene fra 1997 derfor nokså normalt fordelt, mens funnet fra Nord-Trøndelag er det nest seineste som er registrert. Ny art for Aust-Agder og Nord-Trøndelag.

Glente *Milvus milvus* (79/80 - 0 og 4) etter 1900

- 1998 ØSTFOLD: 2K+ Hærsetsjøen, Trøgstad 11.4 (Å.S.Fredriksen, P.A. Johansen).
VESTFOLD: 2K+ Borrevannet, Borre 7.5 (Ø.Mortensen) og 10.5* (F) (*Ø. Mortensen, A.Clarke, J.F. Karlsen m.fl.).

VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 9.5 (G.Gundersen, N.H.Lorentzen m.fl.).
ROGALAND: 2K+ Orrevatn, Klepp 13.4* (V) (*M.Dagsland, L.O.Eliassen, M.Kersbergen, K.R.Mjølshnes, E. Mjaaland m.fl.).

(Nord-Afrika og Europa). Observasjonene fra Borrevannet 7. og 10.5.1998 regnes som trolig av samme fugl og teller kun som ett funn. Fuglen fra Jæren i 1998 var trolig radiomerket. Hvorvidt dette bør tolkes som et tegn på at fuglen stammer fra fangenskap er foreløpig usikkert. Det kan bli aktuelt å endre kategori på dette funnet hvis det kommer frem nye momenter i forhold til dette.

Steppehauk *Circus macrourus* (28 - 1 og 2)

- 1997 VEST-AGDER: 2K Slevdalsvannet og Gunnarsmyra, Farsund 1.5 (*G.Gundersen, *T.B.Vestøl, N.H.Lorentzen).
- 1998 VEST-AGDER: 1K Lista fyr-Slevdalsvannet, Farsund 4.-6.9 (*G.Gundersen, *N.H. Lorentzen, A. Johnsen, T.A. Andersen).
ROGALAND: 1K Hodne, Klepp 1.9 (*O.Bryne, *G.Kristensen, *E.Mjaaland, J.Austevik, K.R.Mjølshnes m. fl.). Fuglen ble videofilmet, men opp-taket dokumenterer ikke artstilhørigheten og funnet er godkjent ut i fra beskrivelsen.

(Russiske steppesområder mellom Svartehavet og Baikal/Yenisei-elva. Sporadisk hekking i Romania og Ukraina. Overvintrer Sørøst-Europa, Midtøsten og østover til India samt mesteparten av Afrika. Viktigste overvintringsområde trolig i sentrale Øst-Afrika (Forsman 1999)). Etter flere tiår som en svært stor sjeldenhet, har steppehauken nærmest blitt årlig de senere år. Både Sverige og Danmark hadde relativt høye årssummer i 1997 (Cederroth 1998, Rasmussen 1998).

Enghauk *Circus pygargus* (25 - 1 og 0)

- 1997 VEST-AGDER: 2K Kviljodden og Slevdalsvannet, Farsund 18.-19.5 (*T.A.Olsen, T.Andersen, J.Grønning, G.Gundersen, J.R.Gustad, T. Jensen m.fl.).

(Europa nord til SØ-Sverige og Danmark, Sentral-Asia; overvintrer i Sør-Asia og Sentral- til Sør-Afrika). Lokalitet og tidspunkt er klassisk.

«Stenghauk» *C.macrourus/C.pygargus* (23-1 og 0)

- 1997 VEST-AGDER: 2K+ ♀ Slevdalsvannet, Farsund 26.6 (T.Olsen).

Ørnvåk *Buteo rufinus* (2 - 0 og 0)

- 1996 VESTFOLD: ad. Mølen, Larvik 7.5 (G.Numme, K.-A.Monrad).

(Øst-Europa og Sentralasia (nominatunderarten *rufinus*), Nord-Afrika (*cirtensis*)). Ørnvåken er kun påtruffet én gang tidligere i Norge, ved Borrevannet, Horten, Vestfold 6.9.1986 (Bentz 1988). Danmark ble besøkt av to fugler i august 1996 (Rasmussen 1998).

Rødfalk *Falco naumanni* (1 - 0 og 0)

1996 HAVOMRÅDENE UTENFOR NORSKEKYSTEN N: 2K ♂ funnet død på reketråler på Hopendjupet (ca. 76°N, 30-32°Ø) 25.7* (F) (J.A.Heggesand).

(Middelhavet, videre østover gjennom Sentral-Asia til Kina. Langdistansetrekker som overvintrer i Øst- og Sør-Afrika). Første funn av denne arten i Norge, og på en mildt sagt uventet plass. Rødfalken er over hele Europa i sterk tilbakegang, og den totale populasjonen i Vest-Palearktis er beregnet til 12.500 – 18.000 par. I Spania, som fremdeles har majoriteten av den europeiske bestanden, hekket det anslagsvis 100.000 par i 1950. Dette var redusert til ca. 5000 i 1990 (Forsman 1999). Rødfalken trekker på bred front til overvintringsplassene i Afrika i perioden august-oktober, og kan under trekket opptre sammen med tårnfalk *Falco tinnunculus* og aftenfalk *F. vespertinus* i løse flokker. På overvintringsplassen kan de danne flokker på tusener av fugler. Fuglen oppbevares på Zoologisk Museum i Trømsø. Pr. 1998 er det gjort 7 funn i Danmark (Rasmussen 1999) og 9 funn i Sverige (Cederroth 1999).

Aftenfalk *Falco vespertinus* (84/86 - 5 og 2)

1996 VESTFOLD: ad. ♂ Mølen, Larvik 2.5 (G.Numme).
VEST-AGDER: 2K+ ♀ Brennåsen, Songdalen 20.5-1.6 (*O.Jørgensen, K.S.Olsen, M.Vang m.fl.).

1997 ØSTFOLD: 1K Os kirke, Rakkestad 6.-7.9 (T.Gustavsen).
BUSKERUD: 2K ♂ Bjørnstad, Røyken 22.5 (P.Gylseth, S.E.Rønnestad).
2K+ ♂ Spikkestad, Røyken 22.5 (J.L.Hals).
VEST-AGDER: 1K Lista fyr, Farsund 21.9 (J.R.T.Asbjørnsen, A.Johnsen).
HAVOMRÅDENE UTENFOR NORSKEKYSTEN SØR: 1K ♂ Gyda-plattformen 15.8* (F) (M.Dagsland, E.Jacobsen, M.Kersbergen, J.Nesvold m.fl.).
HORDALAND: 1K Ulvenvatnet, Os 6.-13.9* (V) (Ø.Bie, I.Grastveit, T.Heggland, T.H.Heggland, D.Rimmereid).

1998 OPPLAND: 1K Haugseter v/Vinstervann, Øystre Slidre 1.8 (*P.H.Gylseth, J.Nystrøm, A.Thune).
VEST-AGDER: 2K+ ♀ Øymona, Farsund 10.9 (K.Olsen).

(Øst-Europa og Asia; overvintrer i Afrika). De to observasjonene i Røyken kommune, Buskerud 22.5.1997 regnes som trolig av samme ind. og teller kun som ett funn. Fuglen som ble fanget på Gyda-feltet i Nordsjøen i august 1997 ble sendt til land og

Sittende ungfugler av aftenfalk *Falco vespertinus* kan, i tillegg til hodetegningene, skilles fra ungfugler av lerkfalk *Falco subbuteo* på distinkt tverrstreking på halens overside og lyse tverrbånd på tertiærer og store armdekkere. Ulvenvannet, Os, Hordaland september 1997. Foto: Terje Kolaas.

Aftenfalk *Falco vespertinus* Ulvenvannet, Os, Hordaland 6.9.1997. Sett rett under i fra kan unge aftenfalker ligne sterkt på lerkfalk *Falco subbuteo*, men legg merke til kortere mustasjestrek, bred mørk vingebakkant og mindre distinkt streking i brystet. Foto: Ingvar Grastveit.

Triel *Burhinus oedicnemus* 2K+ Lista fyr, Farsund, Vest-Agder august 1997. Det er ikke lett å skille ungfugler fra voksne på drakten, men aktiv svingfjærmyting avslører at denne fuglen er adult. Foto: Gunnar Gundersen.

tatt hånd om, men døde 18.8. Ny art for Buskerud. Både den geografiske og tidsmessige fordelingen er relativt typisk. Vestfoldfunnet fra 2. mai 1996 er dog det tidligste noensinne.

Triel *Burhinus oedicnemus* (7 - 3 og 0)

1997 ROGALAND: 2K+ Perleneset og Herberg, Utsira 29.4* (F) (*J.K.Ness, S. Folkedal, A.Grimby, G.Mobakken m.fl.).
 VEST-AGDER: 2K+ Gunnarsmyra og Vågsvollvoien, Farsund 14.5* (F) (M.Eggen, N.H.Lorentzen, A.F. Mæland). 2K+ Vågsvollvoien, Farsund 8.-11.8* (F) (*M.Eggen, G.Gundersen, T.Jensen, R.Jåbekk, J.E.Røer m.fl.).

(Europa vest til Storbritannia og nord til Polen; rundt Middelhavet, østover til Sentral- og Sør-Asia. Overvintrer SV-Europa, vesentlig i nordlige Afrika og det Indiske subkontinent (Hayman *et al.* 1986)). Med tre funn står 1997 som et foreløpig rekordår i Norge. Fuglen på Utsira representerer første funn i Rogaland, og er samtidig det tidligste vårfunnet i Norge.

Hvitbrystlo *Charadrius alexandrinus*
 (25 - 1 og 0) etter 1900

1997 ROGALAND: 2K+ ♂ Orrevatn, Klepp 24.5* (F) (*B.O.Høyland, *K.R. Mjøltnes, E.Eikehaug, A.Klovning, Ø.B.Nilsen m.fl.).

(Nord- og Sør-Amerika, Europa nord til Sør-Sverige, store deler av Afrika og Asia). Forrige funn er helt tilbake til 1991, også den gang en ad. ♂ i Orrevannet (2-6.juni).

Sibirlo *Pluvialis fulva* (9/10 - 1 og 1)

1995 NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst 30.6 + 6.7* (F) (S.Baines, O. Zeiske).
 1997 SVALBARD: Hekking Ny-Ålesund 16.6-20.7. ♂ + ♀ observert 16.6* (F), reir med 4 klekte egg funnet ca. 20.7 (V.Bunes, O.Djøseland, F.Mehlum).
 1998 NORDLAND: Ad ♂ Røstlandet, Røst 14.-15.6* (F) (M.Eggen, J.Stenersen). 1 ind. (tr. samme) Røstlandet, Røst 25.6 (S.Baines).

(Tundraområder i Sibir fra Yamal ved ca. 70° Ø og østover til vestlige Alaska. Overvintringsområdet er enormt, og strekker seg fra sørlige USA til østlige Afrika. Størst konsentrasjoner fra India og østover over de store øyene i Stillehavet til Hawaii (Byrkjedal & Thompson 1998)). At arten skulle bli funnet hekkende på Svalbard må sies å være en av årets store overraskelser i 1997. Sibirloens vestgrense går ved ca. 70° Ø på Yamal-halvøya (Byrkjedal & Thompson 1998) og hekkingen ved Ny-Ålesund representerer trolig det første hekkefunnet i Vest-Palearktis. Funn av voksne individer om sommeren er ganske typisk for denne arten i Norge, noe som også gjelder for mange andre land i Vest-Europa, blant

Damsnipe *Tringa stagnatilis* Ørin, Verdal, Nord-Trøndelag 12.5.1997. Merk det lange, helt rette og ekstremt tynne nebbet. Foto: Morten Vang.

Flekksnipe *Actitis macularia* Nordvik, Utsira, Rogaland 28.5.1997. I tillegg til grovt flekket underside skiller flekksnipe seg også fra sin europeiske nære slektning strandsnipe *Actitis hypoleucos* på lyst rosa eller orange nebb med mørk spiss. Foto: Jan Kåre Ness.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* Mølen, Larvik, Vestfold 25.2.1997. Merk det korte robuste nebbet og ensfarget grå overside. Foto: Viggo Ree.

annet Storbritannia. I Sverige og Finland noteres en mye høyere andel ungfugler i trekktiden om høsten. De første funnene for Nordland.

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (10-1 og 2)

- 1997 ROGALAND: 2K+ Revtangen, Klepp 18.7* (V) (*G.Kristensen, M. Dagsland, E.Mjaaland m.fl.).
- 1998 TELEMAR: 1K Jomfruland, Kragerø 16.-17.10* (F) (*R.Solvang, T. Löhne, K.Sørensen m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Male, Fræna 1.-2.8* (F) (E.Grønningseter, S.I.Male, K.B.Sunde).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Forrige funn var på Lista i august 1994 (Gustad 1995). Fuglen fra Jomfruland i oktober 1998 er spesiell på flere måter. Den er landets første ungfugl, landets seneste høstfunn og det første funnet av arten på Østlandet.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (60/66 - 7 og 1)

- 1993 FINNMARK: 2K+ Ekkerøy, Vadsø 24.-28.5* (F) (J.R.Beck, J.Bruun, M.Leach, T.Leach, J.A.Olsen).
- 1997 ROGALAND: 2K+ Grudavatn, Klepp 19.-22.6 (*L.O.Eliassen, Ø.Slyk, K.Vevatne). 2K+ Kvasheim fyr, Hå 21.6* (F) (J.Grønning, G.B.Krone, E.Mjaaland).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Male, Fræna 15.6* (F). (E.Grønningseter, S.I.Male, K.B.Sunde).
SØR-TRØNDEL: 2K+ Flønes, Selbu 19.-20.5* (F) (A.Amundsen, T.Haugskott, M.Myklebust, E.Sæter m.fl.).
NORD-TRØNDEL: 1K Rinnleiret, Levanger 17.9 (*M.Vang, I.Hafstad).
FINNMARK: 2K+ Kramvik, Vardø 24.-25.5* (F) (*H.Heggland, M.Günther). 2K+ Ekkerøy, Vadsø 25.5 (H.Heggland).
- 1998 ROGALAND: 1K Gruda, Klepp 7.-8.9* (V) (*E.Eikehaug, M.Kersbergen, K.R.Mjølshnes m.fl.).

(Sibir fra Tajmyr til Beringstredet og Nord-Amerika). Årstotalene for alaskasnipe varierer mye, med 7 funn gav 1997 den høyeste årstotalen som er registrert, én mer enn tidligere rekordår fra 1985 og 1993 (inkl. 93-funnet som presenteres her). Både lokaliteter og tidspunkt er rimelig typiske. Det er interessant å merke seg at det også i Sverige ble sett vanlig mange alaskasniper dette året. 11 ind. var den nest høyeste årssummen gjennom tidene, og det var en langt større andel vårfunn enn normalt (Cederroth 1998). I Storbritannia, der de normalt har en klar majoritet av høstfunn, var 1997 et helt gjennomsnittlig år (Fraser *et al.* 1999).

Damsnipe *Tringa stagnatilis* (12 - 2 og 1)

- 1994 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 4.-6.9* (F) (S.Baines).

- 1997 VEST-AGDER: 1K+ Seviga, Lista fyr, Farsund 26.7 (*P.Kehrl, R.Muheim, F.Nieuergelt).
NORD-TRØNDEL: 2K+ Ørin, Verdal 12.5* (F) (*M.Vang, B.Nyberg, T.R.Østerås m.fl.).
- 1998 VESTFOLD: 1K+ Mølen, Larvik 27.7 (*G.Klaveness, K.P.Gade).

(Sørøst-Europa, Asia; de fleste overvintrer i Afrika og India). De første funnene for Vest-Agder og Nordland. Selv om den norske funnfrekvensen er klart økende, er arten likevel forbausende sjelden hos oss sammenliknet med Sverige der det ble sett 19 ind. i 1997 og 22 i 1998 (Tyrberg 1998, 1999).

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (8 - 1 og 1)

- 1997 ROGALAND: 2K+ Orrevatn, Klepp 20.-22.5 + 2.6* (F) (*E.M.Andreasen, G.Kristensen, M.Kersbergen, S.Larsen, O.Lepsøe).
- 1998 ROGALAND: 2K+ Orrevatn, Klepp 20.-22.6* (V) (*K.R.Mjølshnes, T.Andersen, M.Dagsland, P.K.Slagsvold m.fl.).

(Canada og Alaska; overvintrer sørlige USA, Mellom- og Sør-Amerika). De to observasjonene fra Orrevannet 20.-22.5 og 2.6 1997 kan muligens dreie seg om ulike fugler, men de er vurdert til å *trolig* gjelde samme fugl og teller derfor kun som ett funn. To år etter hverandre med funn på denne godt besøkte lokaliteten, fire år etter rekordåret 1993 med tre funn (Gustad 1995).

Tereksnipe *Xenus cinereus* (5 - 0 og 2)

- 1998 SØR-TRØNDEL: 2K+ Gaulosen, Melhus 27.6* (F) (*E.Sæter, K.Aa.Solbakken, Ø.R.Størkensen, M.Myklebust, T.Bollingsmo m.fl.).
NORDLAND: 2K+ Røstlandet, Røst 22.6* (F) (*P.Haldén, *M.W.Wallingatan).

(Finland og østover gjennom nordlige Russland; overvintrer i kystområder i Afrika, Asia og Australia). Over 12 år etter forrige funn ble endelig tereksnipe igjen påvist innenfor landegrensene. To funn samme år må sies å være uventet sett i lys av dette, men 1998 var et rekordår også i Storbritannia med fem funn (Rogers *et al.* 1999). I Sverige er det sett hele 114 individer t.o.m. 1998, og arten er fjernet fra Rk-listen f.o.m. 1998 (Cederroth 1999). Forrige funn skriver seg fra Røst 20.mai 1986 (Bentz 1988).

Flekksnipe *Actitis macularia* (1 - 1 og 0)

- 1997 ROGALAND: 2K+ Nordvik, Utsira 28.5* (F) (*G.Mobakken, A.Grimsbj, B.O.Høyland, O.Lepsøe, J.K.Ness).

(Store deler av Nord-Amerika, overvintrer i Sør-Amerika sør til Argentina (Hayman *et al.* 1986)). Funnet er nærmere omtalt av Mobakken (2001). Dette er det første funnet fra fastlands-Norge. Fra tidligere finnes et over 200 år gammelt funn fra Svalbard (Ree 1994). Selv om arten hører med blant de årvisse transatlantiske vaderne i Storbritannia med 119 funn frem til og med 1997 (Rogers *et al.* 1998), er den forbausende sjelden ellers i Nord-Europa. Fra Sverige finnes kun to funn, hvorav ett fra mai. Også i Finland er det gjort to vårfunn (Cederroth 1998). Maifunn faller sammen med artens vartrekk og var ikke uventet sett i lys av amerikanske vaderarters tendens til å dukke opp i Norge i forbindelse med vartrekket.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* (48/55 - 6/10 og 1) etter 1950, utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

- 1990 AUST-AGDER: 1K Lillesand havn, Lillesand 31.12* (F) (H.Vesterhus).
- 1991 AUST-AGDER: 2K Lillesand havn, Lillesand 1.1-4.1* (F) (H.Vesterhus). Samme som 31.12 1990.
- 1996 FINNMARK: 2K+ i myting til vinterdrakt Mortensnes, Nesseby 23.-26.6* (F) (J.Grønning, J.P.Leidland, J.K.Ness m.fl.).
- 1997 VESTFOLD: 2K+ Mølen, Larvik 25.2* (F) (G.Numme, B.Kjellemyr, K.A.Monrad, A.F.Mæland, V.Ree).
ROGALAND: 2K+ Revekai, Klepp 3.10* (F) (*G.Kristensen, E.Mjaaland, S.Hobberstad m.fl.). 1K Obrestad, Hå 18.-25.10* (F, V) (*M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen m.fl.).
FINNMARK: 2 ind. 2K+ trakk øst Mortensnes, Nesseby 15.6 (H.Heggland). 2K+ ♀ Ekkerøy, Vadsø 16.-17.7* (F) (H.Heggland, J.A.Olsen, T.Pedersen m.fl.). 4 2K+ Mortensnes, Nesseby 1.8 (H.Heggland).
- 1998 FINNMARK: 1K Vadsøya, Vadsø 17.10 (H.Heggland).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone; overvintrer pelagisk i det sørlige Atlanterhavet og Stillehavet). Fuglen som oppholdt seg i havna i Lillesand rundt årsskiftet 1990-91 representerer først funn i Aust-Agder, og er nærmere omtalt av Lislevand (2000). 1997 blir stående som et rekordår for arten, noe som ikke minst skyldes de mange individene fra Finnmark. Vi må tilbake til 1986 for å finne forrige funn fra vinterhalvåret da 4 ind. ble observert på Revtangen, Jæren 7.3 (Bentz 1988).

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus* (22 - 4 og 1)

- 1995 VESTFOLD: 2K på trekk mot vest Mølen, Larvik 27.5 (G.Numme).
- 1997 OSLO: 2K Sandaker, Oslo 10.9 (K.Eie).
ROGALAND: 1K Breiavannet, Stavanger 6.11-31.12* (F) (*O.Bryne, M.Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristensen m.fl.).
HORDALAND: 1K Byparken og Ortuvann, Bergen 21.11-31.12* (F)

(F.Falkenberg, J.E.Hafsmo, G.R. Kal-
lestad, T.Lislevand, A.T.Mjøs m. fl.).
NORD-TRØNDELAGE: 2K Ørin, Ver-
dal 27.-28.5 (*M.Vang, I.Hafstad, A.
Indahl, T.Sørhuus m.fl.).

1998 VEST-AGDER: 2K Nordhasselbukta,
Lista, Farsund 28.8 (*R.Fjellidal, T.
Nilsen, T.Sande).

ROGALAND: 2K Breiavannet, Sta-
vanger 1.1-4.2* (F) (*O.Bryne, M.
Dagsland, M.Kersbergen, G.Kristen-
sen m.fl.). Samme som i nov.-des.
1997.

HORDALAND: 2K Byparken, Ber-
gen 1.1-9.5* (F) (F.Falkenberg, T.
Lislevand, A.T. Mjøs m.fl.). Samme
som i nov.-des. 1997.

(Spredt i Europa, størst konsentrasjoner i
øst rundt Svartehavet) Fuglen som over-
vintret i Bergen fra november 1997 til mai
1998 bar en rød PVC-ring med inskrip-
sjonen «H 775». Den var merket som pullus
Szeged-Fehértó, Csongrád, Ungarn 18.6
1997. Utrolig nok var også førstefunnet for
Hordaland en ungarskmerket fugl, ved
Tveitevannet i Bergen i juli-oktober 1996
(Høyland *et al.* 2000). Også fuglen som
overvintret i Stavanger 1997-98 var farge-
merket, nærmere bestemt som pull. i Belgia
i 1997.

Sabinemåke *Larus sabini* (72/77 – 22/28 og 3/4)
utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske hav-
områder

1993 VESTFOLD: 2K Mølen, Larvik 23.1
(T.E.Høgsås, O.Sandvik).

1994 FINNMARK: Ad. Vadsøya, Vadsø
28.7* (F) (J.R.Beck).

1997 ØSTFOLD: 1K Søndre Jeløy, Moss
17.9 (H.Ellingsgård, P.Tangen). 1K
Bastangen, Vesterøy, Hvaler 21.9*
(F) (*A.Gullberg, *M.Klann).

OSLO: 1K Østensjøvannet, Oslo 14.9
(Ø.Hagen).

AKERSHUS: 1K Rolfstangen, Bær-
um 16.9 (*K.Eie, P.Gylseth, T.Heller-
en).

BUSKERUD: 1K Tyrifjorden, Ringe-
rike 23.9 (*V.Bunes, B.H.Larsen, K.
Myrmo, V.Ree).

VESTFOLD: 1K Mølen, Larvik 17.9
(B.Kjellemyr, K.-A.Monrad, G.
Numme).

VEST-AGDER: 1K Verevoien, Far-
sund 12.-13.9 (*A.Johnsen, G.Gun-
dersen, T.O.Hansen, N.H. Lorentzen,
T.B.Vestøl m.fl.).

ROGALAND: 1K Åkrasanden, Kar-
møy 14.9* (F) (*S.Folkedal, J.O.
Folkedal, J.K.Ness). 1K Nærland, Hå
16.-17.9* (V) (*M.Dagsland, S. Hob-
berstad, M.Kersbergen m.fl.). 1K
Solastranden, Sola 17.9 (*G.Kristen-
sen, M.Dagsland, M.Kersbergen). 1K
Obrestad, Hå 2.-3.10 (*G.Kristensen,
*K.R.Mjølssnes, *E.Mjaaland m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Syltørene,
Surnadal 7.9 (J.Heggset, T.Ålbu,
Ø.Ålbu). 2 (1K og ad.) Kariholta,
Kristiansund 10.9 (H.B.Hansen). 1K
Ona, Sandøy 4.10 (P.Gylseth).

SØR-TRØNDELAGE: 1K Valsneset,
Bjugn 18.9 (*T.Haugskott, M.Vang).
1K Ervik, Bjugn 20.-22.9* (F) (J.T.
Nilsen, M. Nilsen).

NORD-TRØNDELAGE: 1K Aglen, Ot-
terøy, Namsos 17.9 (I.Flesjå). 1K Ag-
len, Otterøy, Namsos 19.9 (I. Flesjå).

1K Skinna, Leka 9.10 (T. Haugskott,
F.Jacobsen, M.Vang).

FINNMARK: Ad. Mortensnes/Ber-
gebyelva, Nesseby 20.-27.6* (F)
(*M.Eggen, *G.Kristensen, B.Cas-
slén, J.R.Gustad, P.K.Slagsvold m.
fl.) 4 ad. Mortensnes - Bergebyelva,
Nesseby 6.-7.8* (F) (*H.Heggland,
M.Alestalo, K.H.Heine, J.A.Olsen,
H.Paalosmaa). 3 1K Mortensnes,
Nesseby 7.9 (H.Heggland).

1998 ROGALAND: Ad. Utsira 6.9 (G. Mo-
bakken). 1K trakk nord, Eigerøy fyr,
Egersund 25.10 (J.Grønning, D.Lien,
L.A.Lien, I.Sleveland)

FINNMARK: 2 ad. Nesseby kirke,
Nesseby 26.8 (H.Heggland).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone. Om vin-
teren pelagisk i Sør-Atlanteren). I midten
av september 1997 presset kraftig vestavind
rekordmengder av sabinemåker inn mot
kysten av Danmark, Sverige og Sør-Norge.
Mange utmattede fugler ble værende i våre
havområder til ut i oktober. I Danmark ble
rekordsummen 440 observert (Søby &
Christensen 1999). Også i Sverige var ca.
140 fugler 6-7 ganger flere enn tidligere
bestenotering (Cederroth 1998). I Stor-
britannia stoppet årstotalen på 383, med en
uvanlig spredt fordeling (Fraser *et al.* 1999).
Det virker derfor som om invasjonen til
Norden ikke kom inn gjennom Den engel-
ske kanal som ved tidligere massefore-
komster i Vest-Europa, men snarere på en
mer nordlig rute inn i Nordsjøen. Det er
bare å beklage at kun ca. 50 % av de norske
fuglene som ble observert i september
1997, er rapportert til NSKF. 27 fugler er
således ikke helt representativt for fore-
komsten disse unike sjøfugldagene. Fore-
komsten av fire adulte fugler samtidig i
Nesseby, Finnmark i begynnelsen av august
1997 er verdt å merke seg.

L. vinter svartehavsmåke *Larus melanocephalus* Byparken, Bergen, Hordaland november 1997. Merk
relativt lange mørke bein, kort og kraftig nebb og mørkere dekkfjær på vingen sammenlignet med
L. vinter hettemåke *Larus ridibundus*. Foto: Frode Falkenberg.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia*

(3-2 og 0)

1997 VEST-AGDER: Ad. Listahavn, Far-
sund 20.-21.3* (F) (*N.H.Lorentzen,
M.Eggen, T.O.Hansen).
NORD-TRØNDELAGE: Ad. Vinge,
Stjørdal 13.4 (E.Sæter).

(Nord-Amerika; overvintret langs vest- og
østkysten sør til Mexico). Andre året på rad
med adulte fugler i Vest-Agder og Nord-
Trøndelag på våren. Det kan ikke utelukkes
at det dreier seg om de samme individene,
men fuglene kategoriseres som «mulig
samme» og teller som nye funn.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (22-0 og 2)

1997 SØR-TRØNDELAGE: Ad. Klæbu dyre-
park, Klæbu 6.-26.6, 10. + 16.7 (*M.
Myklebust, B.E.Borowiec, K.Aa.
Solbakken).

1998 ROGALAND: 2K Vågen, Sandnes
31.1-6.6* (F) (*A.T.Mjøs, J.Auste-
vik, B.O.Høyland, R.Jåbekk, N.H.
Lorentzen, J.S.L. Ludvigsen, Ø.Syv-
ertsen m.fl.). 3K Sandnes havn, Sand-
nes 1.6* (F) (*J.K.Ness, H.J.Alfsen,
D.Wiig). 2K Vågen, Sandnes 7.11-
ut året* (V) (J.Austevik, K.R.Mjølss-
nes m.fl.).

HORDALAND: Ad. Store Lunge-
gårdsvann og Byparken, Bergen 12.-
13.3 + 11.12 - inn i 1999. (*A.T.Mjøs,
L.E.Johannsen, T. Lislevand m.fl.).
SØR-TRØNDELAGE: Ad. Nidarø, Nid-
elva, Trondheim 7-11.5* (F) (*E.
Sæter, K.Aa.Solbakken). Ad. Jern-
banestasjonen, Trondheim, Trond-
heim 26.-27.5 (M.Venås).

(Nord-Amerika; overvintret fra USA til
Mexico. Små antall overvinter årlig langs

Juvenil sabinemåke *Larus sabini* Åkrasanden, Karmøy, Rogaland 14.9.1997. Merk den tydelige mørke stripen på vingens underside — en viktig draktidetall å være på utkikk etter. Foto: Jan Kåre Ness.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* Vågen, Sandnes 31.1.1998. Denne ungfuglen er unormalt mørk, særlig den nesten helmørke halen er ekstrem selv for ringnebbmåke. Den grove vatringen på overgumpen og de øvre stjerterdekkene, i tillegg til formen og den mørke brunfargen på mellomdekkernes fjærfyll, er andre karakterer å bite seg merke i på dette illustrative bildet. Foto: Jan Kåre Ness.

europiske kyster). Sandnesfuglen ble oppdaget av et samlet NSKF med lokale forsterkninger, under en pause i saksgjennomgangen på møtet på Revtangen i januar 1998. Funnet er nærmere omtalt av Mjøs & Ness (1998), og returnerte også neste vinter fra primo november. Ytterligere en subad. fugl ble observert og fotografert på lokaliteten i juni. Disse to fuglene fra Sandnes er de eneste nye, fuglene fra Klæbu/Trondheim og Bergen er returnerende gamle kjenninger.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides* Individuer som viste karakterer til underarten *kumlieni* (1-1 og 1)

- 1995 FINNMARK: Ad. Vadsø havn, Vadsø 9.-10.3 * (V) (H.Assinen, T.Numminen, R.Suni).
 1997 NORDLAND: 3K Henningsvær, Vågan 4.-8.3* (F) (J.Stenersen).
 1998 FINNMARK: Ad. Ekkerøya og Vadsø havn, Vadsø 8. + 21.11* (F) (H.Heggland).

(Kanada; overvintrer i Nord-Amerika) Fuglen fra 1995 vurderes som trolig samme som førstefunnet for Norge fra Vadsø havn 27.3.1995 (Høyland *et al.* 2000), men observasjonen nevnt her er 18 dager tidligere. Beleggmaterialet på fuglen fra Vadsø i 1998 dokumenterer kun at fuglen er en grønlandsmåke, mens beskrivelsen inneholder detaljer om svingfjærmønstring som plasserer fuglens opprinnelsessted en plass i nordlige Kanada.

Rosenmåke *Rhodostethia rosea* (5 - 0 og 1) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

- 1998 VEST-AGDER: 2K+ Radiosletta, Østre Hauge, Farsund 17.11* (F) (*N.H. Lorentzen, T.O. Hansen, A.Johnsen, J.E.Røer m.fl.).

(Sirkumpolar; spredt med tyngdepunktet i NØ-Sibir). Første funn i Norge siden 1981, da en ad. ble fotografert på Sklinna, Leka

i Nord-Trøndelag 21.5 (Michaelsen 1985). Ny art for Vest-Agder.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus* (19/20 - 2 og 1)

- 1997 SØR-TRØNDELAGE: 3K+ Gaulosen, Melhus 3.-7.6* (F) (*D.O.Bollingmo, M. Myklebust, K.Aa.Solbakken, E.Thesen m.fl.).
 NORDLAND: 3K+ Hadselsand, Hadsel 23.-24.7* (F) (*J.Stenersen, F.Sortland).
 1998 VESTFOLD: 3K+ Presterødkilen, Tønsberg 28.6 (U.Kleppe, F.Kræmer, m.fl.).

(Sørøst-Europa og sentrale Asia; overvintrer i Afrika, Sørøst-Asia og Oseania). Første funnet i Vestfold. Norge ble stående urørt av den vanvittige invasjonen som inntraff i sørlige Sverige og Danmark i midten av mai. I Sverige ble minimum 1542 fugler observert, derav ca. 1390 fugler i Skåne 14.5. Den største flokken var på hele 262 fugler i Krankesjön samme dag (Cederroth 1998). Omtrent tilsvarende tall ble rapportert fra Danmark, der invasjonen begynte på Bornholm og Sjælland 13.5 og toppet seg 14.5 med ca. 1273 fugler spredt nord til Vejlerne ved Limfjorden (Thorup *et al.* 1997). I Danmark gikk totalt 17-19 par til hekking på to lokaliteter (Vest-Amager og Tøndermarsken), men ingen unger kom på vingene (Grell & Rasmussen 1997).

Alpeseiler *Apus melba* (10 - 1 og 1)

- 1997 VESTFOLD: 2K+ Borrevannet, Borre 17.5 (K.Johannessen).
 1998 ROGALAND: 2K+ Orrevatn, Klepp 11.6 (J.Austevik, K.O.Hauge).

(Middelhavsområdet og østover til Himalaya. Overvintrer i Afrika og India (Chantler & Driessens)). Forrige funn var ved Holmlia, Oslo 30.8 1991 (Bosy & Clarke 1993). Sverige har totalt 22 funn tom. 1997, ingen i 1997 eller 1998 (Cederroth 1998, 1999).

Blåkinibieter *Merops persicus* (0 - 0 og 1)

- 1998 HORDALAND: 2K+ Lokøy, Fjell 22.6* (F) (N.S.Garmann).

(Nord-Afrika, Midtøsten og Asia; overvintrer i Afrika). Første funn i Norge. Den fargerike fuglen tiltrakk seg heldigvis oppmerksomhet, da den dukket opp på Lokøy vest for Sotra 22.6. Fuglen ble fotografert med et kompaktkamera med en liten zoom, og rapportert per. telefon til Zoologisk Museum i Bergen som bieter *Merops apiaster*. Da nyheten om «bieteren» nådde feltornitologer i Bergen et par dager seinere, ble fuglen vurdert som trolig forduftet og ikke ettersøkt. Da bildene ankom noen uker seinere, var det for seint å angre på det! I 1998 ble en blåkinibieter observert også på Åland 30.5, i Dalarna i Sverige 8.-11.6 (Cederroth 1999) og ved Husby Sø og Nørre Sø, Vestjylland, Danmark hhv. 6. og 12.7 (Rasmussen 1999). Funnserien kan

Blåkimbieter Merops persicus Lokøy, Fjell 22. 6.1998. I blant holder det med mindre avansert utstyr. Blåkimbieteren ble fotografert med et instamatic-kamera med en liten zoom, og bildene sendt inn som dokumentasjon på det man trodde var en bieter Merops apiaster. Bildene avslørte imidlertid at det var adskillig mer celebrert besøk man hadde hatt på Lokøy. Foto: Nils Steinar Garmann.

således skyldes ett og samme individ på Norden-turné. Blåkinbieter ble i 1998 påvist også i Nederland 18.5 (Wiegant *et al.* 1999) samt i Tyskland.

Bieter *Merops apiaster* (36/69 - 2 og 3/4)

- 1993 SOGN OG FJORDANE: 2K+ Sør-Skorpa, Flora 25.5 (M.Skaar, M.S. Toft, T.-A.Torp).
- 1997 VEST-AGDER: 2K+ Røstad, Søgne 29.7 (S.Flottorp). 2K+ Slevdalsvannet og Lista fyr, Farsund 17.-18.8 (G. Gundersen, R.Jåbekk, N.H.Lorentzen).
- 1998 ROGALAND: 2K+ Brusand, Hå 8.6 (S.Hobberstad, P.T.Haar).
NORDLAND: 2K+ Lyngedal, Vestvågøy 10.6* (F) (J.-O.Steira).
FINNMARK: 2 2K+ Lakselv, Porsanger 8.8 (C.Bjørkli, K.S.Johansen).

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika).

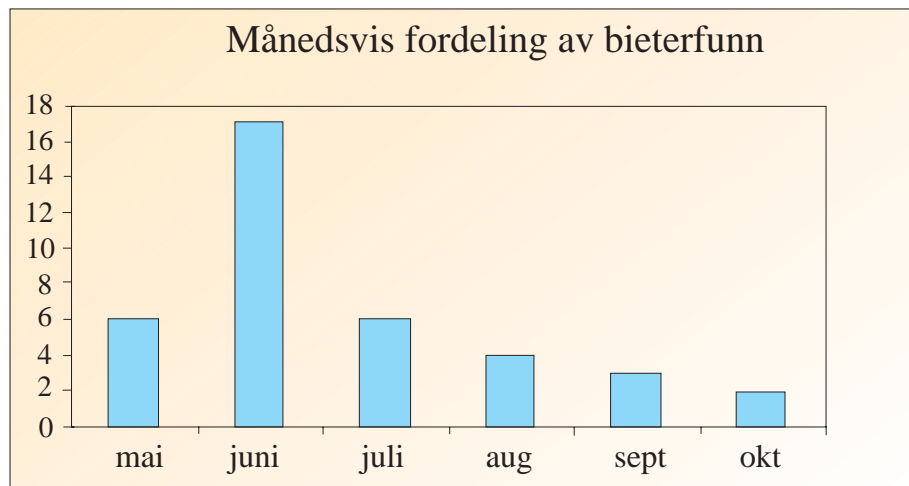
Blåråke *Coracias garrulus* (35/37 - 1 og 0)

- 1997 VEST-AGDER: 2K+ Birkenes, Farsund 19.-29.5* (F) (*S.Numme, G. Gundersen, O.Jørgensen, R.H.Olsen m.fl.).

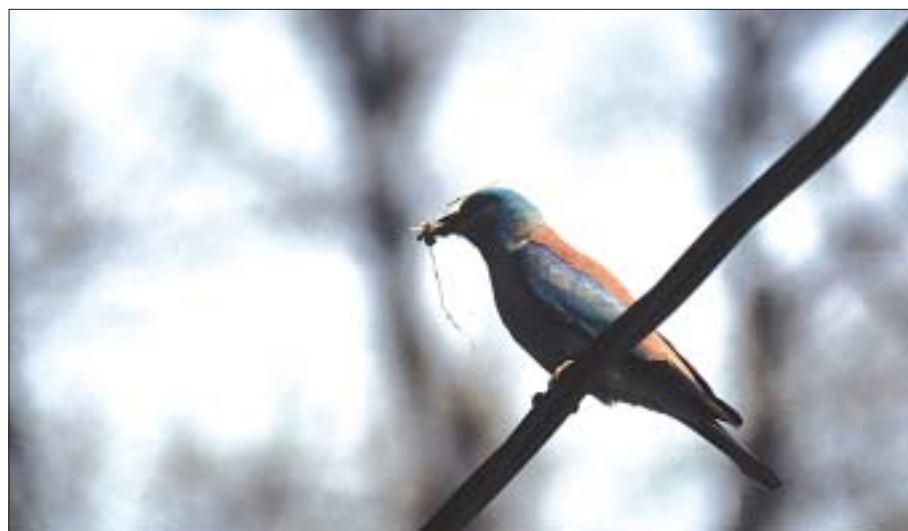
(Sør- og Øst-Europa, Vest-Asia, og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika). Kun det andre funnet på 90-tallet. Sist landet ble gjestet av denne nå så sjeldne arten var det en ungfugl på Karmøy i september 1994 (Gustad 1995).

Dverglerke *Calandrella brachydactyla* (41/45 - 2 og 4)

- 1996 ROGALAND: 1K+ Hovland, Utsira 4.-16.9 (*A.Grimmsby, T.A.Andersen, G.Mobakken m.fl.).

Figur 2. Bieteren Merops apiaster har en klar funntopp i juni måned. Tabellen oppsummerer antall funn, ikke antall individer.

Blåråke Coracias garrulus Birkenes, Farsund (VA) 19.-29.5.1997. Denne samarbeidsvillige fuglen resulterte i en jevn strøm av tilreisende under sitt 10 dager lange opphold på Sørlandet. Foto: Jørn Roger Gustad.

Denne topplerka Galerida cristata ble observert ved City Syd, Trondheim i perioden 21.8-4.10. 1998. Fuglen bærer preg av å være i myting på tidspunktet bildet ble tatt, noe som ikke uten videre dokumenterer alderen siden lerkene har komplett myting inkl. svingfjer og hale også blant ungfuglene allerede første sommer/høsten. Slietasjen i fjærdrakten er imidlertid såpass fremtredende at fuglen må være adult. Foto: Halvor Sørhuus.

- 1997 ROGALAND: 2K+ Nærland, Hå 3.6* (F) (*E.Mjaaland, M.Kersbergen m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Kvalneset, Giske 30.5 (S.A.Orvik).
- 1998 ROGALAND: 1K+ Austrheim, Utsira 25.-28.9* (V) (*Ø.B.Nilsen, K.R.Mjølshnes, G.Mobakken m.fl.). 1K+ Staraberget, Utsira 1.-4.10* (F) (*G.Mobakken, M.Vang m.fl.).
VEST-AGDER: 2K+ Gunnarsmyra, Lista, Farsund 25.4 (G.Gundersen, N.H.Lorentzen). 1K+ Spangereid, Lindesnes 18.-22.9* (F) (I.Flesjå, G.Gundersen, R.H.Olsen).

(Sørlige Eurasia; europeiske populasjoner overvintrer i Nord-Afrika). Fuglen fra Gunnarsmyra på Lista i 1998 er det tidligste vårfunnet noen gang og det første i april.

Topplerke *Galerida cristata* (20/21 - 0 og 1) etter 1977

- 1998 SØR-TRØNDELAG: 2K+ City Syd, Tiller, Trondheim 21.8-4.10* (F) (A.Follestad m.fl.).

(Eurasia nord til Danmark og Afrika). Et uventet funn, og det første i Trøndelag siden vinteren 1880/81 (Günther 1998).

Amursvale *Hirundo daurica* (13-3 og 1)

- 1995 VESTFOLD: 2K+ Gjennestadvannet, Stokke 16.5 (T.Axelsen).
- 1997 VESTFOLD: 1K+ (tr. 1K) Mølen, Larvik 29.8 (K.P.Gade, B.G.Thorsen, J.G.Thorsen).
TELEMARK: 2K+ Nysteintjenna, Bamble 13.5 (V.Heibo, B.Kjellemyr).
ROGALAND: 1K+ Tengesdal, Bjerkreim 18.7 (J.Grønning).
- 1998 FINNMARK: 2K+ Hornøya, Vardø 4.-16.7* (F) (*G.Gundersen, H.Heggland, F.Jørgensen m.fl.).

(Rundt Middelhavet og store deler av Asia; overvintrer stort sett i Afrika og på det indiske subkontinent). Tre funn i 1997 er ny bestenotering på ett år. Fuglen fra Mølen i slutten av august 1997 er det første egentlige høstfunnet av denne arten i Norge.

Markpiplerke *Anthus campestris* (35/38 til 39 - 0 og 2)

- 1998 TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 3.5 (S.Edwardsen). 2K+ Jomfruland, Kragerø 14. + 16.5 (*R.Solvang, B.Kleppe).

(Vest-Europa nord til Danmark og Sør-Sverige, østover til Mongolia. Fugler fra Vest-Palearktis overvintrer i Sahelonen i Afrika og Saudi-Arabia). Funnene regnes som *mulig* samme fugl, og teller derfor som to separate funn.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* (24 - 3/4 og 3)

- 1997 HORDALAND: 1K+ Fedje, Fedje 5.10* (V) (B.O.Høyland). 1K+ ringmerket Turøy, Fjell 10.-12.10* (F, V) (F.Falkenberg, A.T.Mjøs m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 2 1K+ Ona, Sandøy 28.9* (F), en ringmerket, denne holdt seg til til 3.10 (*J.R.Gustad, *P.Gylseth, E.Grønningsæter, Kj.Schjølberg, K.B.Sunde).
- 1998 ROGALAND: 1K+ Utsira 5.10 (G.Mobakken).
MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 1.-4.10, ringmerket 2.10* (F) (*Kj.Schjølberg, E.Grønningsæter, J.R.Gustad, P.Gylseth, T.Hansen, C.Kamsvåg). 1K+ Ona, Sandøy 3.-4.10* (F) (*E.Grønningsæter, J.R.Gustad, P.Gylseth, T.Hansen, C.Kamsvåg).

(Nordøst-Russland til Sentral- og Øst-Asia; overvintrer i Sør-Asia). Funn nr. 2 og 3 i Hordaland, mens Utsirafuglen var på en mer typisk plass for arten. Ona slo til med sterke 4 ind. på to år, hvorav de to i 1997 ble oppdaget sammen og derfor teller som ett funn av 2 ind. Omvendt i 1998, da fugl nr. 2 ankom et par dager etter den første var funnet og ringmerket, og siden slo seg sammen med denne. Kun ett funn fra Møre og Romsdal tidligere, nemlig det eneste vårfunnet av arten og funn nr. 2 i Norge fra Vigra, Giske 13.6.1971 (Folkestad 1972).

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (0 - 1 og 0)

- 1997 TELEMARK: 1K+ Jomfruland, Kragerø 26.10* (F) (S.Sannes, H.Skarboe, R.Solvang, V.Wilhelmsen m.fl.).

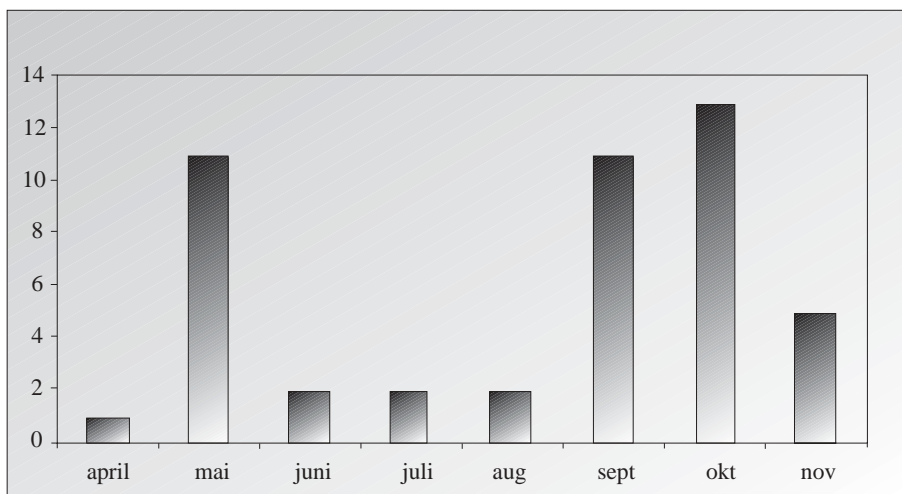
(Fjellområder i Europa og Asia, overvintrer i lavlandet fra Danmark og Sverige til Middelhavet). Første funn i landet, og trolig den mest forventede nye arten for Norge. På 90-tallet er vannpiplerka dokumentert overvintrende regelmessig nord til Skagen i Danmark og i Sør-Sverige. I 1998 ble 266 ind rapportert bare fra Danmark (Christensen & Søby 2000). For identifikasjon, se bl.a. Ullmann (1995) og Gullberg (1999).

Myrpiplerke *Anthus rubescens* (0 - 1 og 0)

Individer som viste karakterer til nominatunderarten *rubescens*: (0 - 1 og 0)

- 1997 FINNMARK: 1K+ Nesseby kirke, Nesseby 10.10* (F) (H.Heggland).

(Nord-Amerika og Asia). Om vannpiplerka var en forventet ny art, så var søsterarten myrpiplerke et tilsvarende uventet tillegg til den norske faunaen. Drøye to uker før vannpiplerka på Jomfruland ble myrpiplerka godt dokumentert i andre enden av landet. Funnet har vært forelagt utenlandsk ekspertise for om mulig å få avklart underartsspørsmålet, og det foreligger to uavhengige ekspertuttalelser som hhv plasserer fuglen som mest trolig *rubescens* (Per Alström i brev) og som sikker *rubescens* (Brian J.Small i brev). NSKF har valgt å følge anbefalingene fra Small siden Alström også heller til samme konklusjon. Dette er andre funn i Norden, en fugl som hittil ikke har latt seg underartsbestemme ble observert i Träslövsläge, Halland i Sverige 29.12.1996-14.1.1997 (Asteling 1998). Samtlige funn av myrpiplerke i Vest-Europa, ca. 14, er henført til den amerikanske underarten *rubescens*. Flest funn stammer ikke uventet fra Island, Irland og Storbritannia, men tre funn er også gjort i Tyskland på 1800-tallet (Mitchell & Young 1997). Myrpiplerke og vannpiplerke ble sammen med skjærpiplerke *Anthus petrosus* betraktet som én og samme art *Anthus spinoletta* inntil 1986, da BOURC valgte å betrakte komplekset som tre separate arter. Nazenko (1978) påviste at myrpiplerke av underarten *japonicus* og vannpiplerke av underarten *blakistoni* hekket side ved side, men i ulike habitat i Transbaykal. De morfologiske og økologiske forskjellene mellom vannpiplerke *A. spinoletta* og skjærpiplerke *A. petrosus* (som inkluderer den fennoskandiske underarten *littoralis*) ble samtidig vurdert som minst like fremtredende som forskjellene mellom de østlige formene (BOURC 1986). For dem som ønsker å sette seg inn i problematikken rundt identifikasjon av denne arten anbefales Alström & Mild (1997) samt en meget god identifikasjonsartikkel på Surfbirds.com (<http://www.surfbirds.com/>).

Figur 3. Månedvis fordeling av dverglerkefunn. Funnmønsteret er likt det britiske, men avviker fra det svenske der vårfunn er sterkt dominerende.

- 1996 VESTFOLD: 1K Mølen, Larvik 23.10 (V.Heibo, G.Numme).
- 1997 TELEMARK: Revirhevdende 2K ♂ Vinje kommune (lokalitet unntatt publisering) 25.6 (*R.Solvang, K.Aa.Solbakken). 3 (ad. + 2 1K) Jomfruland, Kragerø 21.9 (V. Kristiansen).
VEST-AGDER: 1K Vågsvollvoien, Lista, Farsund 10.8* (F) (*M. Eggen, *B.O.Høyland, T.W. Andersen, J.R.Gustad, P.Gylseth, A.Thune m.fl.).
NORDLAND: 2K ♂ Røst, Vågan 26.7* (F) (J.Stenersen).
- 1998 VEST-AGDER: 1K ringmerket Lista fyr, Farsund 16.-17.9 (*P.K. Slagsvold, T.Andersen, A. Johnsen, N.H. Lorentzen m.fl.).
ROGALAND: 1K Sele, Sola 19.9* (V) (E.Eikehaug, M.Kersbergen, K.Vevatne m.fl.). 1K Utsira, Utsira 3.-5.10* (F) (J.Austevik, M.Dagsland, J.K.Ness m.fl.). 1K Merkeskogen, Utsira 4.-5.10* (V). (J.Austevik, K.R. Mjølssnes).

En brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus* hadde tilhold på Utsira i perioden 30.9-6.10.1997. Det tredje funnet for lokaliteten og Norge dukket opp bare ett år etter fugl nummer to. Foto: Jan Kåre Ness.

(Nordøst- og Øst-Europa, Vestsibir, Vest- og Sentral-Asia. Overvintre i Sør- og Sørøst-Asia). Funnet fra Jomfruland i september 1997 er det første av mer enn to fugler sammen, og det første av adult og ungfugler sammen. Fuglen på Røst i juli 1997 ble observert mens den føret utfløyne unger sammen med en sålerle *Motacilla flava thunbergi* ♀. Ungene var avvikende i utseende både i forhold til 1K gulerler og sitronerler *Motacilla citreola*, og funnet representerer første kjente hybridisering mellom sitronerle og gulerle i Norge. To ulike fuglene var på Utsira i begynnelsen av oktober 1998, de ble observert samtidig på forskjellige steder og var i tillegg mulig å skille fra hverandre på detaljer i fjædrakten.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos* (17-2 og 3)

- 1996 ROGALAND: Merkeskogen, Utsira 13.-14.5* (F,V) (G.Mobakken, A.Klovning m.fl.).
- 1997 VESTFOLD: 2K+ ringmerket Mølen, Larvik 11.8* (F) (K.-A.Monrad, G.Numme, G.L.Ruud, J.Thollefsen m.fl.). MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ sy. Ohr, Frei 23.5-25.6* (L). (*H.B.Hansen, T.Aukan, C.Kamsvåg, S.Melby).
- 1998 ØSTFOLD: 2K+ ♂ Nesparken, Moss 2.-4.6 (*M.Nilsen, R.Botnermyr, P.Tangen).
VESTFOLD: 2K+ ♂ Mølen, Larvik 1.5-15.6 (V. Heibo, B.Kjellemyr, K.A.Monrad, G.Numme m.fl.).
TELEMARK: 2K+ ♀ ringmerket Jomfruland 7.5* (F) (B.Kleppe, E.Mørland, B.Rolandsen).
ROGALAND: 2K+ ringmerket Merkeskogen, Utsira 13.5* (F) (*Ø.B.Nilsen, A.Grimbsby, J.K.Ness).

(Sør- og Mellom Europa vest til England, Asia; overvintre i Afrika). Tre funn i 1998 er en ny bestenotering på ett år. Fuglen fra

Mølen våren 1998 er identisk med individet som ble ringmerket samme sted 11.8.1997, og teller derfor ikke som et nytt funn. Hittil har alle funnene vært lokalisert til kyststripa mellom Østfold og Rogaland. Den syngende ♂ i Møre og Romsdal i 1997 er derfor det desidert nordligste funnet hittil.

Svartstrupe *Saxicola torquata*

Individer som viste karakterer til underartsgruppen *maura/stejnegeri* (19 - 1 og 3)

- 1997 ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira, Utsira 24.5 (A.Grimbsby, Ø.Slyk, K.Vevatne m.fl.).
- 1998 ROGALAND: 2K+ ♂ Sandve, Karmøy 29.-30.4* (F) (*L.T.Haugen, J.K.Ness). 1K+ ♀ Veito, Utsira 26.9 (*F.Jacobsen, K.R.Mjølssnes m.fl.).
FINNMARK: 2K ♂ Hamningberg, Båtsfjord 19.5 (E.Lavikka).

(Mesteparten av Russland fra Kvitsjøen til Stillehavet. Overvintre i Sørøst-Asia, nordlige India og vestover til Den arabiske halvøy). De tre nye funnene fra Utsira/Karmøy bekrefter at denne øya og nærliggende områder er plassen å dra til for å se svartstruper av østlig opprinnelse. Med tre funn er 1998 et foreløpig rekordår.

Ørkensteinskvett *Oenanthe deserti* (5 - 2 og 0)

- 1997 TELEMARK: 1K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 3.-5.12 (*M.Kambestad, T.Sommer, S.Edvardsen).
ROGALAND: 1K ♀ Ferkingstad havn, Karmøy 23.11* (F) (*A.Austnaberg, S.Folkedal, J.K. Ness).

(Nord-Afrika, Nordvest-Arabia og østover til Mongolia; overvintre i Sahara, Arabia og Pakistan). 1997 var første gang mer enn

ett individ ble observert samme år. Første funn i Telemark, funn i november-desember er typisk for funnstatistikkene i Vest-Europa. Seinhøsten 1997 inntraff den hittil kraftigste influxen av ørkensteinskvett til Vest-Europa. Ikke mindre enn 17 ind. ble observert i Storbritannia, ytterligere funn ble gjort i Nederland (Wiegant & de Bruin 1999), Finland (Lindroos 1998), Polen (2), Tyskland (2) og Frankrike (5), men merkelig nok ingen i Sverige og Danmark.

Brunkinnskogtrost *Catharus ustulatus*

(2-1 og 0)

- 1997 ROGALAND: 1K Utsira, Utsira 30.9-6.10* (F) (*G.Mobakken m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintre i Mellom-Amerika og nordlige Sør-Amerika). Det tredje funnet for Utsira og Norge. Det må kanskje betegnes som overraskende at det kun skulle gå ett år før en ny brunkinnskogtrost skulle dukke opp på Utsira, det gikk 22 år mellom førstefunnet og fugl nummer to. De to tidligere funnene skriver seg fra 20.9.1974 (Ree 1977) og 28.9.1996 (Høyland *et al.* 2000).

Bruntrost *Turdus naumanni* (7 - 1 og 1)

Individer som viste karakterer til underarten *naumanni* (1 - 1 og 1)

- 1996 ROGALAND: 1K ringmerket Kvasås, Sokndal 25.-26.11* (F) (E.Omdahl).
- 1997 NORDLAND: 2K+ Laukvik, Vågan 15.-17.6 (F.Sortland).
- 1998 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ Otterøy, Namsos 5.-11.4* (F) (*I.Flesjå, K.Trana m.fl.).

(Sentral- og Øst-Sibir, i et belte sør for *T.n.eunomus*; overvintre stort sett i Kina). Dette er de tre første funnene av nominat-

formen i Norge. Fra før foreligger seks funn av steppebruntnost *Turdus naumanni eunomus*. Tre snarefangede individer på slutten av 1800-tallet var alle innenfor et smalt tidsvindu fra 20.10-22.11 (forskjellige år). I tillegg er arten fanget i Oppland i november 1908 og observert i Aust-Agder i mars 1959 og Vest-Agder i april 1992. Funnserien med tre funn av nominatunderarten på tre år er eksepsjonell i europeisk målestokk, *naumanni*-underarten er meget sjelden i Vest-Europa med bl.a. kun ett funn i Storbritannia.

Taigatrost *Turdus ruficollis* (18 - 1 og 0) Individer som viste karakterer til underarten *atroregularis* (svartstrupetrost) (15-1 og 0)

1997 ROGALAND: 2K+ ♀ Klovning, Utsira 23.4* (F) (*A.Grimby, T.I.Klovning, G.Mobakken, V.B.Nilsen, V.Nilsen).

(Sentral-Asia; overvintrer i nordlige India og Kina). Første vårfunn av arten i Norge, fjerde funn på Utsira og det tiende i Rogaland.

Stripesanger *Locustella lanceolata* (4 - 1 og 0)

1997 ROGALAND: 1K Utsira, Utsira 27.-30.9* (F) (*J.Austevik, *J.K.Ness, M.Dagsland, G.Mobakken m.fl.).

(Belte sentralt gjennom Eurasia fra Finland til Nord-Japan; overvintrer i Sørøst-Asia). Fuglen ble identifisert som en ubestemt *Locustella*, innfanget og bestemt i hånd. Både tid og sted var som forventet. Tre av de tidligere funnene er gjort på øyer i Rogaland i september-oktober. Dette er Utsiras andre funn av arten. I Storbritannia ble det gjort fire funn i dagene 26.-27.9 (Rogers *et al.* 1998), så det er ingen grunn til å tro at ikke Utsira-fuglen har hatt reisefølge.

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (45 - 4 og 3)

1992 HORDALAND: Sy. ♂ Almeland, Voss 9.-12.6 (*E.Chapman, O.Osaland, T.Serck-Hansen). Sy. ♂ Skeie, Bergen 20.6-2.7 (*E.Grieg, A.Folvik, E.Frantzen, O.Osaland, T.Serck-Hansen m.fl.).

1994 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Rokkevannet, Halden 11.-15.7* (F) (M.Pettersen).

1996 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ sy. ved elva Resa, Å, Meldal 10.-30.6* (F), ringmerket 26.6 (*M.Ree, J.Grefstad, E.Nilsen, O.Nordsteien m.fl.).

1997 HEDMARK: Sy. ♂ Tomter nordre, Hamar 6.-11.7* (L) (*K.Prestrud, J.Bekken, K.Kristiansen, O.-E.Martinsen).

VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Skallist, Tjølling, Larvik 12.6 (S.Liverød, F.Ømland).

MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ sy. Hostad, Fræna 5.7* (L) (K.O. Bøklepp, C.Kamsvåg). 2K+ ♂ sy. Bud, Fræna 6.7* (L) (K.O.Bøklepp, C.Kamsvåg).

1998 AKERSHUS: Sy. ♂ Øverlandselva v/ Haug nordre, Bærum 1.-24.6 (*G.

En amursvale *Hirundo daurica* hadde tilhold på Hornøya, Vardø, Finnmark i perioden 4.-16.7.1998. Foto: Håkon Heggland.

Norges første vannpiplerke *Anthus spinoletta* på Jomfruland, Telemark 26.10.1997. Dette er et typisk individ, med markert overøystripe, lyse vingebånd, hvitaktig underside med tynne og skarpt avsatte mørke flankestreker, og grålig nakke kontrasterende mot varmbrun rygg. Foto: Ole Jørgen Liodden.

Sitronerle *Motacilla citreola* 1K Lista 10.8.1997. Legg merke til svært brede hvite vingebånd og de karakteristiske ansiktstegningene. Den artstypiske hvite innrammingen av øredekkerne er godt illustrert på dette bildet, det samme er den lyse tøylene og diffuse lyse tegninger under øyet som er viktige karakterer for å utelukke østlige gulerler *Motacilla flava*. Foto: Gunnar Gundersen.

Norges første myrpiplerke *Anthus rubescens* poserende på et gjerde ved Nesseby kirke i Finnmark 10.10.1997. Kombinasjonen av nærmest ustreket overside, distinkte hodetegninger og vingebånd og en svakt varmtønet underside med distinkt brystflekking og mer diffuse streker på flankene gir fuglen et særpreget utseende. Den lyse tøylene er en viktig detalj i forhold til f.eks. vannpiplerke. Begge fotos: Håkon Heggland.

Bruntrøst *Turdus naumanni* Otterøy, Namsos april 1998. Fuglen utgjorde det siste i en oppsiktsvekkende serie på tre funn i Norge av denne underarten i perioden 1996-1998. Dette er en unik funnserie i en vest-europeisk kontekst. Fra før foreligger seks funn av underarten *eunomus* i landet. Bildet er tatt gjennom teleskop. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Svartstrupe *Saxicola torquata* av østlig opprinnelse Sandve, Karmøy 30.4.1998. Foto: Jan Kåre Ness.

Acklam, *T. Bøhler, K.Eie, P. Gylseth m.fl.).
HORDALAND: 2K+ ♂ sy. Kloppe-
dalstjern, Bergen 20.-24.6* (L) (G.
Högstedt, A.T.Mjøs, K.E.Solheim m.
fl).
MØRE OG ROMSDAL: Sy. ♂ Runde,
Herøy 23.6 (J.K.Ness).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). De publiserte funnene viser en noe større geografisk spredning enn normalt da denne arten har sitt tyngdepunkt i opptreden på Østlandet. Tidspunktene er typiske. Avstanden mellom de to syngende fuglene i Fræna, Møre og Romsdal i juli 1997 er ca. 15 km i luftlinje, og de regnes følgelig som to ulike.

Sumpsanger *Locustella luscinioides* (9 - 1 og 0)

1997 ROGALAND: Sy. ♂ Harvalandsvan-
net, Sola 30.5-5.6* (F) (F.Falken-
berg, A.T.Mjøs, B.Nydal, E.N.Adolf-
sen, K.E.Solheim m.fl.).

(Europa nord til Danmark, Nordvest-Afrika; overvintrer tropisk Afrika). Fuglen satt i et smalt takerbelte og var meget samarbeidsvillig, noe som utløste en viss reisevirksomhet hos norske feltornitologer. Etter et betydelig oppsving i Danmark midt på 90-tallet virker arten igjen å være på retreat i våre nærrområder, 9 fugler i 1998 og 11 i 1997 er en betydelig reduksjon i forhold til toppårene 1995 (33-44 ind) og 1996 (27-28 ind) (Sjøby & Christensen 2000). Den

samme tendensen er tydelig også i Sverige (Tyrberg 2000) og i England (Ogilvie *et al.* 1999, 2000).

Vannsanger *Acrocephalus paludicola* (22-1 og 0)

1995 VEST-AGDER: 2 1K ringm. Slevdals-
vann, Farsund 19.8* (F) (*L. Pom-
merencke, G.Gundersen, N.H. Lor-
entzen).
1996 VEST-AGDER: 1K ringm. Slevdals-
vannet, Farsund 20.8* (F) (N.H.
Lorentzen). 2K+ ringm. Slevdals-
vannet, Farsund 28.8* (F) (N.H.
Lorentzen).
1997 VEST-AGDER: 1K ringm. Slevdals-
vannet, Farsund 26.8* (F) (N.H.
Lorentzen).

(Øst-Europa og Vest-Russland; overvintrer i Vest-Afrika sør for Sahara). Tidsmessig typiske funn fra lokaliteten som kan skilte med brorparten av de norske funnene av arten. Antall tidligere funn er justert til å bare gjelde enkeltfunn, selv om mer enn ett individ har opptrådt i Slevdalsvannet samme dag er arten ingen flokkfugl og funnene vurderes som uavhengige.

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (5 - 2 og 0)

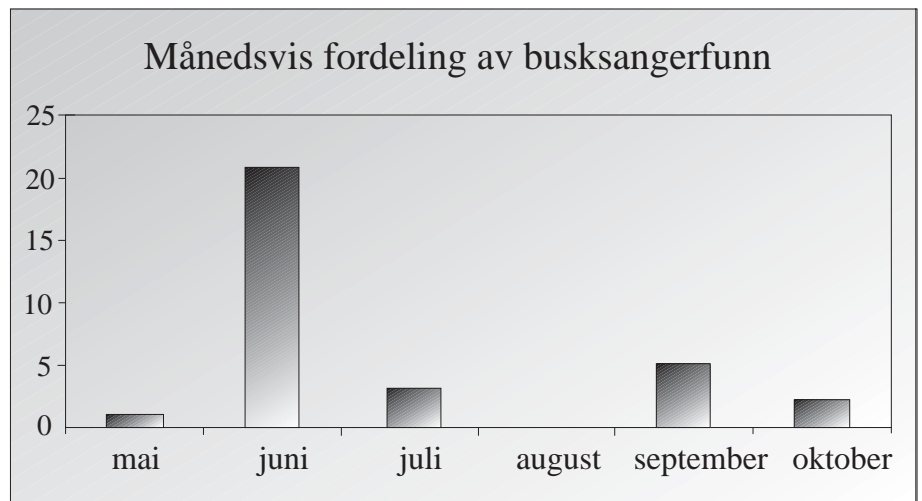
1997 VEST-AGDER: 2 1K ringmerket Lista fyr 24.9* (F) (J.R.Asbjørnsen, K. Høgevold, A. Johnsen, N.H.Lorentzen).

(Svartehavet til Sørvest-Sibir; overvintrer i India). To individer av en så sjelden art fanget innenfor en time på samme lokalitet (samme nettplass, men to påfølgende runder) kan faktisk tyde på at fuglene er ankommet sammen, en antagelse man vanligvis ikke gjør angående sangere. Funnet betraktes under tvil som to funn av enkeltfugler. Dette dobbeltfunnet gjør at 1997 også blir det første året med funn av mer enn ett individ. Seks av sju norske funn er gjort på Lista — kun førstefunnet fra Jomfruland i Telemark 2. oktober 1982 forstyrer Listas hegemoni. Fuglene er registrert innenfor perioden 17.9-20.10.

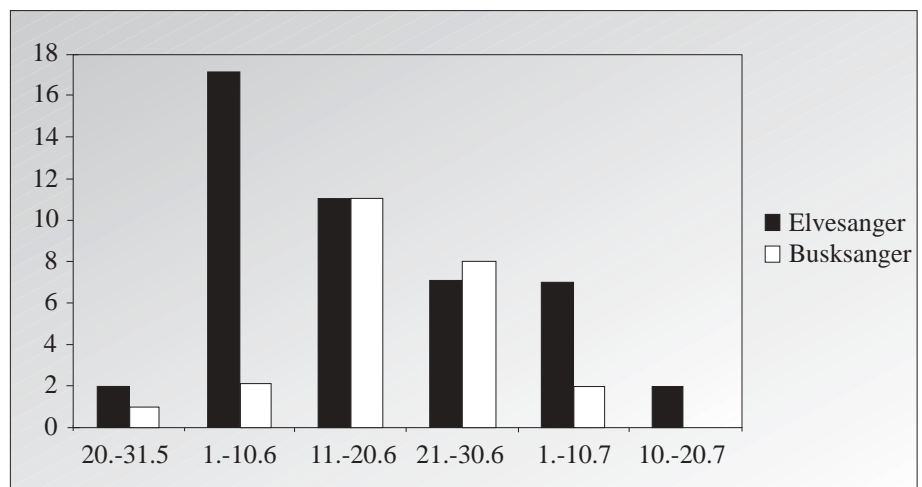
Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (28-2 og 1)

1989 AKERSHUS: 1K ringmerket Storøykilen, Fornebu, Bærum 1.9 (M.Bergan, P.Gylseth).
 1995 OPPLAND: 2K+ ♂ Kolbu, Vestre Toten 18.-19.6 (G.Gaarder, B.H.Larsen).
 1996 OPPLAND: 2K+ ♂ Lenaelva, Østre Toten 15.-17.6+22.6 (G.Gaarder, H.Jensen, B.H.Larsen). 2K+ ♂ Totenvika, Østre Toten 15.-17.6 (*B.H.Larsen, T.Nereng).
 1997 OPPLAND: 2K+ ♂ Tømmerhol, Østre Toten 20.-21.6 (B.H.Larsen). SØR-TRØNDELAG: 2K+ ♂ Melandsjø, Hitra 11.6 (*K.Aa.Solbakken, A.Amundsen).
 1998 ØSTFOLD: 2K+ ♂ Grønliammene, Søndre Jeløy, Moss 11.-24.6* (L) (*D.Bendixen, R.Botnermyr, M.Nilsen m.fl.).

(Eurasia østover fra Finland, overvintrer i India og Sri Lanka). Ny art for Akershus. Både tyngdepunktet på Østlandet og tidspunktene er ganske typiske, dog er det overraskende mange funn fra Oppland. Komitéen har her valgt å godkjenne et antall funn ut fra gode beskrivelser av sangen, mens tidligere praksis var svært nådeløs mot rapporter av syngende fugler hvis ikke beskrivelsen var ledsaget av lydopptak. Oppfattelse av sang er en ganske subjektiv affære, og saker som omfatter «nattsangere» bør ledsages av lydopptak for å sikre tilstrekkelig dokumentasjon. Vanligvis er det en smal sak å få tatt et brukbart opptak, og observatører som er på «nattsangertur» oppfordres på det sterkeste til å medbringe opptaksutstyr.

Figur 4. Busksangerfunn fordelt på måned. Arten ankommer seint til hekkeplassene, noe som forklarer mangelen på mai-funn. Funnmønsteret avviker sterkt fra Storbritannia der høstfunn dominerer; i Norden er det stort sett syngende hanner som har slått seg til lenger vest enn det normale utbredelsesområdet som utgjør det store flertallet.

Figur 5. Elvesanger har en noe tidligere funntopp enn busksanger.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus* (42/43 - 0 og 1)

1990 VEST-AGDER: 2K+ ringm. Slevdalsvannet, Farsund 23.7 (M.Berntsen, J.E.Røer).
 1996 VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Gjennestadvannet, Stokke 31.5-7.6* (F) (*M.Vang, T.Andersen, J.R.Gustad, Ø.Hagen, S.Moe, E.Moen m.fl.). VEST-AGDER: 2K+ ringm. Gunnarsmyra, Lista fyr, Farsund 30.5* (F) (R.Jåbekk, N.H.Lorentzen).
 1998 VEST-AGDER: 2K+ ♂ sy. Gunnarsmyra, Lista fyr, Farsund 10.-31.5, ringm. 10.5* (*G.Gundersen, *N.H.Lorentzen, J.L.Hals).

(Europa nord til Midt-Sverige, Sørvest- og Øst-Asia samt Nord-Afrika; overvintrer i Afrika). Tidsmessig og lokalitetsmessig typiske funn.

Dvergspottesanger *Hippolais caligata* (5-2 og 1)

1997 ROGALAND: 1K ringmerket Mydland, Sokndal 19.8* (F) (S.Mydland, B.E.Paulsen m.fl.). 1K+ Veito, Utsira 29.-31.8* (F) (*A.Klovning, A.Grim-

by, H.Hansen, G.Mobakken, H.Nordvik).
 1998 ROGALAND: 1K ringmerket Reve, Klepp 6.10* (F, V) (*M.Eggen, L.O.Eliassen, S.Hobberstad, M.Kersbergen m.fl.).

(Nordvest-Russland og videre øst til Mongolia og sør til Iran, overvintrer i India). Hele 7 av 8 funn av denne arten er fra Rogaland. Det åttende funnet ble gjort på Storfosna, Sør-Trøndelag 2.10.1994 (Høyland *et al.* 2000). Fuglen på Reve ble oppdaget i felt og innfanget for identifikasjon. Dette funnet er nærmere omtalt av Eggen (1999). Funnet fra Sokndal i 1997 er det tidligste noensinne, arten er kun påtruffet om høsten.

Dvergspottesanger/blekspottesanger

Hippolais caligata rama/Hippolais pallida (1-1 og 0)

1997 VEST-AGDER: 2K+ ringmerket Mønstermyr, Flekkefjord 20.9 * (F) (A.Grimmsby, G.Grimmsby, K.Grimmsby, R.A.Grimmsby, T.Grimmsby, B.O. To-biassen).

Mønstermyrfuglen ble grundig dokumentert i hånd, men dessverre ble ikke de av-

gjørende biometriske målene tatt og en sikker identifikasjon er derfor ikke mulig (L.Svensson i brev). Det meste ved fuglens biometri tyder på den sørøstlige formen av dvergspottesanger *H. caligata rama*, men også i forhold til denne er det karakterer som avviker noe eller ikke er godt nok dokumentert. Bl.a. manglet fuglen innskjæring på P6 (6.håndsvingfjæren) og undernebbet var uvanlig lyst, karakterer som peker bort fra *rama*. Utvilsomt et frustrerende eksempel på hvor vanskelig denne slekten kan være. For identifikasjon av komplekset anbefales Svensson (2001) som en uunnværlig referanse. I 1997 ble det for første gang notert mer enn ett ind. på ett år.

Rødstrupesanger *Sylvia cantillans* (34 - 8 og 1)

- 1997 VEST-AGDER: 2K+ ♂ ringmerket Slevdalsvann, Farsund 6.10* (F) (*N. H.Lorentzen, J.R.Asbjørnsen, T.O. Hansen, A.Johnsen).
 ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira, Utsira 8.5 (J.O.Folkedal). 2K+ Herberg, Utsira 9.5 (P.Gylseth, M.Irgens, K. Knudsen, F.Nikolaisen, J.Nystrøm, S. Sandberg). 2K+ ♂ Utsira, Utsira 17.5 (G.Mobakken). 2K+ ♀ Herberg, Utsira 20.5* (F) (*J.Austevik, G.Mobakken). 2K+ ♂ Hovland og Merke-skogen, Utsira 1.6 (*A.Klovning, B. O.Høyland). 1K Utsira 31.8 (G. Mobakken). 1K/♀ ringm. Blikshavn, Karmøy 23.10* (A.Kvinneland).
 1998 ROGALAND: 2K+ ♀ Utsira, Utsira 27.5 (G.Mobakken).

(Sør-Europa, Vest-Tyrkia og Nordvest-Afrika; overvintret i Nord- og Vest-Afrika). Dominansen av funn på Utsira i de tre siste ukene av mai er helt som forventet. Funnet på Karmøy 23.10.1997 er det seineste i Norge hittil, hele 3 høstfunn i 1997 er eksponert. Veksling mellom gode og dårlige år er typisk for denne arten, de 8 funnene fra 1997 er høyeste årssum noen gang i Norge. To underarter forekommer trolig i Norge, noen klassiske hanner kan underartsbestemmes. Hanner som ringmerkes om våren bør fotograferes slik at den nøyaktige utbredelsen av rødt på strupe, bryst og flanker er godt illustrert. Prøv også å få gode bilder som viser ansiktet og den hvite skjeggstripa i særdeleshet. For identifikasjon samt alders- og underartsbestemning, se Shirihai *et al.* (2000).

Lappsanger *Phylloscopus borealis* (12 - 6 og 0)

- 1995 FINNMARK: 2K+ ♂ sy. 5 km. sør for Skogfoss, Sør-Varanger 4.7 (B. Caslén).
 1997 ROGALAND: 2K+ Utsira 20.6 (G. Mobakken).
 FINNMARK: 5 2K+ ♂ ♂ sy. (1 ringmerket) Neiden, Sør-Varanger 26.6* (F) (M.Eggen, J.R.Gustad, M.Kersbergen, P.K.Slagsvold m.fl.).

(Nordlige Fennoskandia øst til Alaska; overvintret i Sørøst-Asia). Fem syngende ♂ ♂ i Neiden, Sør-Varanger er trolig den største enkeltforekomsten i nyere tid. Fuglene telles som 5 enkeltfunn av territorielle ♂ ♂.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (46/50-1 og 0)

- 1997 TELEMARK: 2K+ ringm. Jomfruland, Kragerø 14.6* (F) (S.Edvardsen, T.Landsverk, T.Sommer).

(Nordøst-Europa og Asia; overvintret i Pakistan, India og Indokina). Jomfruland er trolig den plassen man har størst sjanse for å treffe på arten i Norge, med totalt minst 13 funn inkl. det eneste hekket funnet i Norge i 1991 (Gustad 1995).

Fuglekongesanger

Phylloscopus proregulus (78 -2 og 1)

- 1996 ØSTFOLD: 1K+ ringmerket Akerøya, Hvaler 19.10* (F) (T.Andersen, J.R. Asbjørnsen, M.Pettersen). 1K+ ringmerket Akerøya, Hvaler 20.10* (F) (T.Andersen, J.R.Asbjørnsen, M. Pettersen).
 VESTFOLD: 1K+ ringmerket Mølen, Larvik 19.10* (F) (*K.P.Gade, A. Clarke, G.Klaveness, M.Myklebust, G.Numme, Ko.Schjølberg m.fl.).
 ROGALAND: 1K+ Utsira 13.10* (F) (*Ø.Hagen, E.N.Adolfson m.fl.). 1K+ Utsira 17.-18.10 (G.Mobakken m.fl.).
 1997 VEST-AGDER: 1K+ ♂ ringmerket Nedre Timenes, Kristiansand 21.10* (F) (*R.E.Wrånnes, Ø.Fjeldsgård, S. Grundtjern, H.Staalvik, B. Wrånnes, P.Aanesen).
 NORDLAND: 1K+ ringmerket Rønvikjordene, Bodø 12.10* (F) (V.Albertsen, H.Eggen, M.Eggen, T.E. Kristiansen).
 1998 ROGALAND: 1K+ Utsira 5.10* (F) (*G.Mobakken, V.Bunes m.fl.).

(Sentral-, Øst- og Sør-Asia; overvintret i Sørøst-Asia). Fuglene som ble ringmerket på Akerøya i oktober 1996 var kun funn nr. 2 og 3 for den tradisjonsrike fuglestasjonen i Østfoldskjærgården. Sammen med nye funn fra Vestfold og Rogaland kommer totalen for 1996 opp i 12 funn, og blir dermed det beste året siden 1989 (15 individer). Første funn for Nordland. I 1998 var det en klart svakere opptreden av fuglekongesanger i Vest-Europa enn de to foregående årene, i Storbritannia ble 55 ind. registrert mot 141 i 1996 og 171 i 1997 (Fraser *et al.* 2000). Kun 1 ind. i Norge er likevel uventet lite.

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Individer som viser karakterer til underarten *tristis* (2 - 0 og 0)

- 1993 HORDALAND: 1K+ ringm. Turøy, Fjell 22.10* (F) (A.T.Mjøs).

(Sentral-Asia, Nord-India og Bangladesh). Rapporteringen av funn er ikke så god som vi kunne ønske, og fremdeles viser de få rapportene som kommer inn at mange fugler er bestemt på sviktende grunnlag. Se faktarute om problemstillingen på s. 6 i Jensen & Mjøs (1998).

Rødtoppfuglekonge

Regulus ignicapillus (43 - 1 og 2)

- 1995 VESTFOLD: 1K+ ♂ Mølen, Larvik 29.10 (G.Klaveness, M.Myklebust, Ko.Schjølberg).
 1997 VEST-AGDER: 1K ♂ ringm. Lista fyr, Farsund 27.10* (F) (*J.E.Røer, A. Johnsen).
 1998 BUSKERUD: 1K+ ♂ Fiskumvannet, Øvre Eiker 25.10 (J.T.Bollerud).
 VEST-AGDER: 1K+ ♂ Hellemyr, Kristiansand 23.9 (H.V.Løkken).

(Europa, Midtøsten, Nord-Afrika; overvintret i Sør- og Vest-Europa samt Nordvest-Afrika). Første funn i Buskerud.

Halsbåndfluesnapper

Ficedula albicollis (6 - 1 og 0)

- 1990 ROGALAND: 2K+ ♂ Nedre Lauvås, Sokndal 14.6-ca. 1.7, ringmerket 25.6* (F) (*Jostein Grastveit, R.Grastveit, John Grastveit, B.Grastveit, I. Birkeland, J.S.Birkeland m.fl.). Hekket i kasse med svarthvit fluesnapper *F. hypoleuca* ♀, to unger kom på vingene.
 1991 ROGALAND: 3K+ ♂ Nedre Lauvås, Sokndal 19.05-26.06 (*Jostein Grastveit m.fl.). Samme fugl som i 1990 (hadde ring), hekket igjen med svarthvit fluesnapper ♀. Fem hybridunger ringmerket 26.06.
 1997 ROGALAND: 3K+ ♂ Egersund, Eigersund 18.-21.05* (F) (J.T.Rødland, K.Rødland).

(Øst-Europa nord til Gotland og Øland i Sverige; overvintret i tropisk Afrika). Hannen i Egersund i mai 1997 er nærmere omtalt av Rødland (1997). Arten forblir ekstremt sjelden hos oss, til tross for at den hekker i Norden. Vi må tilbake til 1986 for å finne forrige funn, ved Sandefjord, Vestfold 5.5 (Bentz 1988). Fuglen som hekket i kasse sammen med en svarthvit fluesnapper hunn i Sokndal, Rogaland i 1990 og 1991 representerer den først kjente hybridhekkingen i Norge. Disse to hekkingene gav totalt 7 utfløyne unger, som samtidig representerer de første funnene av hybridere mellom svarthvit fluesnapper og halsbåndfluesnapper i Norge. Halsbåndfluesnapper og svarthvit fluesnapper er stort sett adskilt i utbredelse, men der de to artene kommer i kontakt i hekketiden foregår en nokså utstrakt hybridisering. På Gotland, som har den eneste store populasjonen av halsbåndfluesnapper i Norden, finnes begge artene men halsbåndfluesnapperen er i klar overvekt. Her er 4% av alle parene blandingspar, dette er imidlertid vesentlig mindre enn de forventede 13% dersom man forutsetter tilfeldig pardanning. Hekkesuksessen til blandingspar er like god som for svarthvit fluesnapper og bedre enn for halsbåndfluesnapper. Overlevelsen til hybridene er imidlertid dårligere enn for «reine» ungfugler av begge foreldreartene (Alatalo *et al.* 1982). Hybrider kan identifiseres i hvert fall i hånd, og en 2K ♂ er således godkjent fra Danmark i mai 1996 (Rasmussen 1999).

Rødhalevarsler *Lanius isabellinus* (7-1 og 0)

Individer som viste karakterer til underarten *phoenicuroides* (3-1 og 0)

- 1997 VESTFOLD: 2K+ ♂ Mølen, Larvik 28.5 (V.Heibo, K.A.Monrad).
TELEMARK: 2K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 29.5 (E.K.Stølen, T.R.Stølen).

(*L. i. phoenicuroides*: Fra sørlige Kaspiske hav til Aralsjøen; østover til Kina; overvintrer fra India til Sentral- og Øst-Afrika (Lefranc & Worfolk 1997)). Trolig dreier det seg om den samme fuglen ved begge anledningene, og disse to observasjonene betraktes som ett og samme funn. Ut i fra beskrivelsen av en rødbrun isse betrakter NSKF fuglen som tilhørende den vestligste underarten *L. i. phoenicuroides*, som også er den vanligste i Vest-Europa. For identifikasjon se Worfolk (2000).

Rosenvarsler *Lanius minor* (15 - 1 og 0)

- 1994 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Tjørveneset, Farsund 24.9-4.10* (F) (*I.Flesjå, G.Gundersen, N.H.Lorentzen, S.Ludvigsen m.fl.).
1997 ROGALAND: 2K+ ♂ Utsira 6.6 (A.Grimby, G.Mobakken).

(Sør- og Øst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer i Øst- og Sør-Afrika). Individet på Tjørveneset i Farsund i 1994 regnes som forskjellig fra en adult på samme lokalitet 28.8 1994 (Jensen & Mjøs 1998), grunnet det relativt lange avbrekket i tid på en godt besøkt lokalitet, og forskjeller i fjærdrakt bedømt av observatører som så begge fuglene.

Rødhodevarsler *Lanius senator* (19 - 0 og 2)

- 1998 ROGALAND: 2K+ ♂ Ferkingstad, Karmøy 17.5* (F) (*J.K.Ness, S.Folkedal, E.Wiik). 2K+ ♂ Hodne, Klepp 18.-19.5 (*M.Kersbergen, *K.R.Mjølshes, E.Mjaaland, E.T.Ween m.fl.).

(Middelhavsområdet nord til midtre Frankrike, Sørvest-Asia; overvintrer Nord- og Vest-Afrika). To funn som dato- og lokalitetsmessig kan bringe tankene inn på hvor vidt det er én eller to fugler involvert. Funnene betraktes likevel som to ulike.

Rosenstær *Sturnus roseus* (75/80 - 2 og 3)

- 1982 NORDLAND: 2K+ ♂ Andenes, Andøy september* (F) (B.Olsen).
1996 ØSTFOLD: 1K Søndre Missingen, Fredrikstad 13.8 (A.Larsen).
1997 VEST-AGDER: 1K Fugleviga, Lista, Farsund 11.10 (K.Olsen). 1K Vågsvollvika, Farsund 2.11* (F) (*N.H.Lorentzen, G.Gundersen, A.Johnsen, F.Jørgensen, T.A.Olsen, T.B.Vestøl).
1998 VEST-AGDER: 1K Sangvik, Søgne 16.8 (H.V.Løkken). 1K Lista fyr, Farsund 11.10* (F) (P.K.Slagsvold). SØR-TRØNDELAG: 1K Sula, Frøya 25.-28.9* (F) (*G.Rudolfsen, A.Amundsen, M.Myklebust, K.Aa.Solbakken).

Locustella-sangere om høsten må ofte innfanges for sikker artsbestemming. Denne viste seg å være en stripesanger *Locustella lanceolata*. Vinkelen er ikke den beste for å kommentere artstypiske karakterer, men merk distinkt flekking i brystet, strekete overside, kort vinge og tegningene på de undre haledekkerne. Utsira 27.9.1997. Foto: Jan Kåre Ness.

Sumpsangeren *Locustella luscinioides* fra Harvalandsvatnet på Jæren var av den fotogene sorten, den satt i en nokså smal utløper av takrørforekomsten og bød på flotte observasjoner for de mange tilreisende. Harvalandsvatnet 1.6.1997. Foto: Jørn Roger Gustad.

En av de to åkersangerne *Acrocephalus agricola* som ble ringmerket på Lista fyr i løpet av en time 24.9.1997. Artstypiske karakterer er varmbrun hale og overgump med tydelig kortere ytre halefjær, tertiærer med påfallende lyse innfan, lang hvit øyenbrynstripe med diffust mørkt issidebånd umiddelbart i overkant og lite tynt nebb (sammelignet med andre *Acrocephalus*) med mye mørkt på spissen av undernebbet. Foto: Nils Helge Lorentzen.

To sjeldne Hippolais på tre uker er hva fotograf Atle Grimsby kunne loggføre høsten 1997. Dvergspottesanger Hippolais caligata av underarten caligata (høyre bilde) på Utsira 29.8, og ubestemt Hippolais (mest trolig dvergspottesanger Hippolais caligata av underarten rama, men blekspottesanger Hippolais pallida av den østlige underarten elaioca ikke utelukket) ringmerket Mønstermyr 20.9. Legg merke til rundere hodeprofil, kortere nebb med markert mørk spiss på undernebbet og kortere hale på den høyre fuglen. Fuglen til venstre har en mer typisk Hippolais-profil med langt nebb og flatere panne, og har svært lite eller ingenting mørkt på spissen av undernebbet. Begge foto: Atle Grimsby.

Ungfugler av sibirspurv Emberiza aureola er variable i utseendet — denne fuglen som ble ringmerket på Turøy Fuglestasjon 5.10.1997 hadde relativt kraftig gulffarge på bryst og buk. Merk også det forholdsvis kraftige nebbet ned rosa undernebb og klare hvite vingebånd. Foto: Terje Lislevand.

Rosenstær Sturnus roseus 1K Sula, Frøya september 1998. Uvanlig lyse ungfugler av stær Sturnus vulgaris kan forveksles med rosenstær. Merk imidlertid det korte orange nebbet og vingefjærene som er mye mørkere enn skulderfjær og resten av oversiden. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka). Som vanlig er funnene godt spredt geografisk. Funnet ved Fredrikstad 13.8.1996 er det tidligste høstfunnet av en ungfugl hittil.

Gulirisk *Serinus serinus* (20/23 - 3 og 2)

- 1995 VESTFOLD: 2K+ ♂ Mølen, Larvik 28.5 (K.A.Monrad, A.F.Mæland).
- 1997 VESTFOLD: 2K+ ♂ Mølen, Larvik 31.5 (K.P.Gade).
VEST-AGDER: 2K+ ♂ Lista fyr, Farsund 25.4 (M.Eggen).
HORDALAND: 1K+ ♂ Fedje, Fedje 23.-24.11* (V) (*B.O.Høyland, *T. Lislevand, *K.Salomonsen, F.Falkenberg, M.Fredriksen, A.T.Mjøs).
- 1998 VESTFOLD: 2K+ ♀ Mølen, Larvik 29.5 (V.Heibo, G.Klaveness, M. Myklebust, T. Reinsborg, S.D. Sondbø).
VEST-AGDER: 2K+ ♀ Lista fyr, Farsund 6.6 (G.Gundersen, N.H.Lorentzen).

(Kontinentale Europa, Tyrkia og Nordvest-Afrika). Fuglen fra Fedje i november 1997 er den første for Hordaland, og utgjør også landets seineste funn hittil. Den store majoriteten av norske funn ligger langs kysten i SØ-lige deler av landet, med Mølen, Vestfold; Jomfruland, Telemark og Lista, Vest-Agder som de mest faste lokalitetene.

Hvithodespurv *Emberiza leucocephalos* (9-1 og 0)

- 1997 TELEMARK: 1K+ ♂ Rugtvedt, Bamble 29.12-ut året* (V). (A.Clarke, V.Heibo, B.I.Kjellemyr, K.E.Myrland).
- 1998 TELEMARK: 2K+ ♂ Rugtvedt, Bamble 1.1-12.2* (V) (A.Clarke, V.Heibo, B.I.Kjellemyr, K.E.Myrland). Samme som i des. 1997.

(Uralfjellene, Sibir og Kina; overvintrer i Sentral- og Øst-Asia). Samme fuglen før

og etter nyttår. Fuglen besøkte føringsplasser i et villastrøk, og funnomstendighetene er klassiske.

Sibirspurv *Emberiza aureola* (27/33 - 1 og 2)

- 1997 HORDALAND: 1K ringmerket Turøy, Fjell 5.10* (F) (*F.Falkenberg, *A.T. Mjøs, A.Breistøl, T.Lislevand m.fl.).
- 1998 VEST-AGDER: 1K/♀ Gunnarsmyra, Lista fyr, Farsund 12.9* (F) (T.A. Andersen, I.Flesjå, G.Gundersen, N. H.Lorentzen, P.K.Slagsvold m.fl.).
ROGALAND: 1K/♀ Utsira 31.8 (G. Mobakken).

(Nordøst-Europa gjennom Nord-Asia; overvintrer i India og Sørøst-Asia). Fuglen som ble ringmerket på Turøy, Hordaland representerer en ny ekstremumstid for arten om høsten, da det seineste funnet hittil var 28.9 (Ree 1980).

Kornspurv *Miliaria calandra* (25/27 - 0 og 1)

1998 VEST-AGDER: 2K+ ♂ Kviljo, Farsund 16.5 (T.W. Andersen, J.R. Gustad, M.Helberg, M.L.Pedersen m.fl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nord-Afrika). Tidsmessig og lokalitetsmessig et typisk funn.

Kategori C-arter

Arter som i utgangspunktet enten er forvillet eller satt ut, men som i dag reproducerer i vill tilstand i Europa og opprettholder fritlevende bestander uten behov for supplerende utsettinger.

Records in category C. Released or escaped species/populations which have established a self-supporting breeding population; including birds coming from a category C population of another country.

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis* (31/40 - 0 og 0)

1996 NORDLAND: Ad. ♂ Husvågen, Bø i Vesterålen 11.6* (F) (J.H.Magnussen, M.Stokke m.fl.).

(Nord- og Sør-Amerika, med en betydelig fritlevende bestand i England). Denne arten, som opprinnelig ble introdusert til England, har spredt seg fra parker og andedammer og etablert en betydelig fritthekkende populasjon i Storbritannia. Det finnes i dag ca. 4000 fritlevende stivhaleender i Vest-Europa, de aller fleste i Storbritannia. I takt med økningen har den også spredt seg til andre vesteuropeiske land, og bl.a. til Spania der den har hybridisert med hvithodeand *O. leucocephala*. Både i Spania og i enkelte andre land prøver man nå å utrydde stivhaleanda av frykt for at den sjeldne og truede hvithodeanda skal forsvinne som art som en følge av denne «genetiske forurensningen». 9 av 12 stivhaleender som ble observert i Spania i 1997 ble omgående skutt av medlemmer av sivilgarden. Også i Storbritannia er det igangsatt avskyttingsforsøk, og man er i ferd med å utrede videre strategier basert på erfaringer fra noen prøveområder. Dette er i tråd med internasjonale avtaler, og i særlig grad *Convention on Biological Diversity* som bl.a. sier at enkelte land skal søke å hindre innførsel av, og om mulig prøve å bekjempe, innførte arter som truer økosystemer, habitater eller arter (Collinson 1999). Foreløpig er det ikke truffet forvaltningsmessige tiltak mot de få individene som besøker vårt land årlig (?), og NSKF er ikke kjent med hvor vidt Norge har signert denne konvensjonen eller ei. Det er imidlertid viktig å få inn samtlige funn for at vi skal være i stand til å følge denne utviklingen nøye. Ingen funn i 1997 og 1998 er vel ikke representativt for forekomsten, muligens er det ikke særlig status å rapportere saker som

havner i kategori C. Vi håper på en snarlig bedring i rapporteringen også av stivhaleand — arten er lettbestemt og tilsvarende lett å beskrive. Problematikken rundt stivhaleanda og hvithodeanda er nærmere omtalt av Størkersen (1998).

Kategori D-arter

Funn av arter/individer hvor det er vanskelig eller umulig å bedømme om fuglen er en rømling eller har nådd landet ved egen hjelp fra naturlige utbredelsesområder: Det ene kan være like sannsynlig som det andre.

Category D. Every species/individual unless it is almost certainly a genuine vagrant (in which case it enters category A), or almost certainly an escape from captivity (category E).

Rustand *Tadorna ferruginea* (1 - 0 og 0)

1996 OPPLAND: 2K+ Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land 27.4 (G.Høitomt).

(Øst-Europa, Asia og Nord-Afrika). Tidlige vårfunn er utypisk i forhold til antatte sponstane opptredener av denne arten.

Kategori E-arter

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men er vanlige burfugler eller individer som viser tegn på å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten o.l.).

Category E. Considered to be escapes from captivity.

Stork *Ciconia ciconia* (0 - 2 og 0)

1997 ØSTFOLD: 2K+ Skjeberg, Sarpsborg 6.5* (F) (P.Tangen m.fl.).
OPPLAND: 2K+ Leira, Nord Aurdal 20.-22.5* (F) (H.Gudheim, T.Østby).

Begge fuglene var ringmerket, fuglen i Sarpsborg var i tillegg forkommen og lite sky. Opplandsfuglen stammer fra et svensk gjenintroduiseringsprosjekt.

Åtselgribb *Neophron percnopterus*

Ind. som viste karakterene til den indiske underarten *ginginianus* (0 - 1 og 0)

1997 SØR-TRØNDELAG: Adult eller eldre subadult Storlidalen, Oppdal 3.6 og ca. en uke fremover (I.M.S. Helmer-

sen, L.Helmersen, M.Myklebust, B.Nyberg, E. Sæter, M.Vang m.fl.).
1997 NORD-TRØNDELAG: Adult eller eldre subadult Helgådalen, Verdal 25.5 (A.Helgås, A.Indahl, K.H.Sellæg).

(Det indiske subkontinent). Det dreier seg om samme fugl ved begge anledningene. Fuglen hadde helt lyst nebb, ikke mørk nebbspiss som nominatunderarten som bl.a. hekker i store deler av middelhavsområdet.

Karminfink *Carpodacus roseus* (0 - 1 og 0)

1997 VEST-AGDER: 3K+ ♂ ringmerket Lista fyr, Farsund 21.4* (F) (T.O. Hansen, N.H. Lorentzen).

(Øst- og sentral Sibir, om vinteren sørover til Kina og Japan). Arten er en vanlig forekommende burfugl i Europa.

Langhalefink *Uragus sibiricus* (1 - 0 og 1)

1998 ROGALAND: 2K+ ♂ Kringsjø, Eigersund 31.5-2.6 (M.Dagsland, J.Grønning, M.Kersbergen, J.P.Leidland, L.A.Lien, D.M.Lien).

(Sibir øst til Sakhalin, Mandsjuria, Nord-Korea og det nordlige Japan). Vanlig burfugl i Vest-Europa.

Hybrider

Hybrider

Hybrid stokkand *Anas platyrhynchos* x **stjertand** *Anas acuta* (8 - 2 og 1)

1997 NORD-TRØNDELAG: 2K+ ♂ Straumen, Inderøy 13.2 (M.Vang). 2 2K+ ♂ ♂ Eidsbotn, Levanger 1.-18.4 (T.Kolaas, M.Vang).
NORDLAND: 1K+ ♂ Mjønesbukta, Bodø 20.9 + 5.10* (F) (V.Albertsen, M.Eggen, T.E.Kristiansen).
1998 BUSKERUD: 2K+ ♂ Steinsvika, Hole 13.-28.4 (J.L.Hals, K.Myrmo).
NORD-TRØNDELAG: 2K+ ♂ Fiborgtangen, Levanger 22.2 (M.Vang).

Hannene i Levanger våren 1997 regnes som trolig samme som på samme lokalitet i desember 1996 (Høyland *et al.* 2000). Hannen på samme lokalitet i februar 1998 regnes som trolig en av de samme, og teller derfor ikke som et nytt funn.

Hybrid ringand *Aythya collaris* x **toppand** *Aythya fuligula* (1 - 0 og 0)

1997 HORDALAND: Ad. ♂ Byparken, Bergen 16.-22.2* (F) (*A.T.Mjøse, F.Falkenberg, I.Grastveit m.fl.).

Trolig samme fugl som i Haugesund og Sveio i 1994 og 1995, og igjen i Bergen i 1996. Teller ikke som et nytt funn.

Hybrid toppand *Aythya fuligula* x **bergand**
Aythya marila (1 - 1 og 1)

- 1989 OPPLAND: Ad. ♂ Stavtjerna, Vang 6.7 (P.Gylseth).
1997 ROGALAND: Ad. ♂ Egersund havn, Eigersund 1.-2.2* (F) (*J.Grønning, G.B.Krone, J.P.Leidland, I.Sleveland m.fl.).
1998 NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst 13.5* (F) (M.Eggen).

De tre første funnene av denne hybrididen, som bl.a. er en fallgruve av dimensjoner i forhold til identifikasjon av purpurhodeand *Aythya affinis*.

Hybrid ærfugl *Somateria mollissima* x **praktærfugl** *Somateria spectabilis* (0 - 1 og 1)

- 1997 NORDLAND: 3K+ ♂ Henningsvær, Vågan 15.2* (F) (J.Stenersen).
1998 FINNMARK: 3K+ ♂ Angsnes-Mesk-elv, Nesseby 1.2, 27.2 + 22.3 (H.Heggland). 3K+ ♂ Skallelv, Vadsø 8.3 (*H.Heggland, T. Muukkonen, M.Varesvuo).

De første funnene av denne hybrididen i Norge. De to fuglene fra Finnmark regnes som trolig samme.

Hybrid ærfugl *Somateria mollissima* x **stellersand** *Polysticta stelleri* (1 - 0 og 0)

- 1995 FINNMARK: Ad. ♂ Vadsø havn 7.4* (F) (D.Forsman m.fl.).
1997 FINNMARK: Ad. ♂ Vadsø havn 21.2 - 6.4 + desember (T.Pedersen).
1998 FINNMARK: Ad. ♂ Vadsø havn primo januar - medio april og 8.11 — ut året. * (F) (H.Heggland, T.Pedersen).

Alle funnene gjelder trolig samme returnerende individ, først beskrevet av Forsman (1995). Første funn av hybrididen i Norge.

Hybrid kvinand *Bucephala clangula* x **lappfiskand** *Mergellus albellus* (5 - 0 og 1)

- 1998 TELEMARK: 1 ind. med intermedieære kjønnskarakterer Vinjestrands, Bamble 2.-3.1* (V) (A.Clarke, V.Heibo, B.I.Kjellemyr).

Hybrid fiskemåke *Larus canus* x **svartehavsmåke** *Larus melanocephalus* (1 - 0 og 0)

- 1995 NORD-TRØNDELAGE: 3K+ Vikanbukta, Stjørdal 6.-9.4* (F) (B.Nyberg, M.Vang, T.R.Østerås m.fl.).

Første funn av denne hybridvarianten i Norge er nærmere omtalt av Hoogendorn *et al.* (1998).

Hybrid gråmåke *Larus argentatus* x **polar-måke** *Larus hyperboreus* (4 - 2 og 0)

- 1994 MØRE OG ROMSDAL: ad. Myklebust, Harøy, Sandøy 5.4 (S.A.Orvik, G.R.Rise).
1997 FINNMARK: 3K Vardø havn, Vardø 26.4 (H.Heggland). 5K+ Persfjorden, Vardø 25.5* (F) (H.Heggland).

Det foregår en utstrakt hybridisering mellom polarmåke og gråmåke der de to artene forekommer side ved side, bl.a. på Island og trolig også i nordlige Russland (Kola). Kriterier for sikker identifikasjon av 1. vinterfugler er ennå ikke klarlagt, men man er i ferd med å få en bedre forståelse av problemet.

Hybrid flaggspett *Dendrocopos major* x **hvitryggspett** *Dendrocopos leucotos* (3 - 0 og 1)

- 1998 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ Jonsvatnet, Trondheim 5.+ 21.4, 1.5 (ringmerket), 25.5, 21.10, 3.-17.11* (F) (*K.Aa.Solbakken, G.Bangjord, S.-H.Lorentsen).

Hybrid sitronerle *Motacilla citreola* x **gulerle** *Motacilla flava thunbergi* (1 - 1/2-4 og 0)

- 1997 NORDLAND: Sitronerle ♂ og såerle ♀ med min. 2, trolig 4 utfløyne hybridunger Røst, Vågan 26.7* (F) (J.Stenersen).

Første hybridhekkning innen landegrensene. Ett tidligere godkjent funn av en ungfugl med hybridkarakterer på Utsira 1.-2.10 1990 er omtalt av Ludvigsen (1995).

Hybrid gråspurv *Passer domesticus* x **pilfink** *Passer montanus* (4-0 og 1)

- 1998 SØR-TRØNDELAGE: 2K+ Kattem, Trondheim 3.1 + «flere ganger i løpet av året» (*K.Aa.Solbakken, B.E.Borowiec, T.Haugskott).

Hybrid bokfink *Fringilla coelebs* x **bjørkefink** *Fringilla montifringilla* (2-0 og 1)

- 1998 HORDALAND: 2K+ ♂ ringmerket Turøy, Fjell 12.10* (F) (F.Falkenberg, A.T.Mjøs).

Funnet er tidligere omtalt av Mjøs (1999).

Tillegg til tidligere godkjente saker

Additions to formerly accepted records

Stork *Ciconia ciconia*

- 1981 BUSKERUD: 2K+ Skarra, Øvre Eiker 26.5 (L.Sørby).

Tilleggsdato og ny lokalitet, men regnes som trolig samme fugl som tidligere rappor-

tert fra «sommer», Modum 1981 (Gjershaug 1985) og Lille Rød, Lier 22.5.1981 (Bentz 1986).

Hybrid stokkand *Anas platyrhynchos* x **stjertand** *Anas acuta*

- 1990 AKERSHUS: ♂ Glitteruddammen, Bærum 26.9 (M.Bergan).

Tilleggslokalitet og – dato i forhold til funn nevnt i perioden 25.10-ut året og inn i 1993 i Akerselva, Oslo etter at trolig samme individ har overvintret årlig i Osloområdet siden 1988 (Gustad 1994).

Skjeggmeis *Panurus biarmicus*

- 1993 AKERSHUS: 6 (1 ♂, 5 ♀♀) 2K+ Pollevann, Ås 3.3 (G.Bjørnstad, A.Brekke, A.Johnsen, B.E.Sakseid, E.Strømnes, T.Staaland, P.O.Syvvertsen).

Tilleggsdato, funnet sees i sammenheng med funn av opptil 15+ ind. i Pollevann i perioden 6.2.-19.2.1993 (Gustad 1995). Årstotal endres ikke, verken antall funn eller antall individer økes. Skjeggmeis ble tatt ut av NSKF-lista f.o.m. 31.12.1994, men beskrivelser av eventuelle ubehandlede funn fra før 1995 ønskes fremdeles innsendt.

Rettelser til Høyland *et al.* (2000)

Corrections to Høyland et al. (2000)

Busksanger *Acrocephalus dumetorum*

- 1996 BUSKERUD: 2K+ sy. ♂ Domholt, Hole 24.6-26.6 (*V.Bunes, Jon L.Hals, T.Jensen, K.Myrmo, V.Ree m.fl.).

Funnomstendighetene rundt funnet i Buskerud i 1996 (2K+ sy. ved Nes kirke, Ringrike 25.-26.6 (*T.Jensen, *V.Ree m.fl.)) er feilaktige både m.h.t. lokalitet, dato og hovedobservatør og skal rettes til:

Følgende funn skulle ikke vært listet opp som *ikke godkjent* siden rapportøren formelt hadde trukket saken før behandling:

Sædgås *Anser fabalis*

Individer som viste karakterer til underarten *rossicus*:

- 1996 NORDLAND: Bodøsjøen, Bodø vinter 1995-96

Under layout-arbeidet skjedd det noen feil som medførte at tekst på noen få plasser manglet eller ble feil plassert. Under japanstormsvale nederst på side 7 mangler teksten som her er kursivert: «Mange av disse

karakterene er det imidlertid svært vanskelig å fastslå med sikkerhet *under normale feltforhold*. Det er derfor ikke overraskende at alle de europeiske funnene så langt dreier seg om individer som er fanget.»

På side 19 står følgende tekst under berg-høne: «Øst-Palearktisk. Det foreligger kun ett». Denne teksten skal stå øverst i høyre spalte på samme side under orientfink.

Under skrentosenfink nederst på side 19 mangler teksten som her er kursivert: Arten går ned mot 2000 moh vinterstid, men er ikke kjent å trekke annet enn svært korte distanser (Clement *et al.* 1993).

Rettelser til Gustad (1992)

Corrections to Gustad (1992)

Markpiplerke *Anthus campestris*

1992 VEST-AGDER: 2K+ Lista fyr, Farsund 2.5 er trukket av observatørene og derfor strøket fra funnstatistikken.

Henlagte saker

Shelved records

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Individer som viste karakterer til underarten *sinensis*

1997 TELEMARK: 3K+ Jomfruland, Kragerø 15.3, 3K+ Jomfruland, Kragerø 30.3.

Mandarinand *Aix galericulata*

Individer med avvikende karakterer eller hybridinnslag:

1998 VEST-AGDER: ♂ Kristiansand dyrepark hele mars.

Ubestemt måke *Larus* sp.

1998 BUSKERUD: 1K Hokksund, Øvre Eiker 27.12* (F)

Bildene viser en mulig hybrid polar- x gråmåke, denne bestemmingsproblematikken er uklar hva utseendet til ungfugler angår. Funnet henlegges derfor inntil videre, og vil bli tatt opp til ny vurdering når det oppnås en bredere internasjonal enighet om identifikasjonskriterier på dette feltet.

Ubestemt stor piplerke *Anthus* sp.

1998 NORDLAND: Lovund, Lurøy 2.11

Innsendt som ubestemt, beskrivelsen er ikke presis nok til at NSKF kan avgjøre artstilhørigheten.

Møller *Sylvia curruca*

Individer som viste karakterer til underarten *blythi*:

1998 TROMS: 1 ind. ringmerket Dividalen, Målselv 4.10* (F), 1 ind. ringmerket Dividalen, Målselv 31.10* (F).

Ikke godkjente saker

List of records not accepted

Kjempepetrell ub. *Macronectes* sp.

1998 ROGALAND: Utsira 28.9.

Storlire *Puffinus gravis*

1996 VESTFOLD: 1K+ Oslofjorden, utenfor Slagentangen, Tønsberg 3.11.

1997 SØR-TRØNDELAG: 1K+ Lyngholmen, Storfosna, Ørland 19.10.

Rørdrum *Botaurus stellaris*

1997 ØSTFOLD: Søndre Grav, Fredrikstad 24.4.

AKERSHUS: Årmestangen, Rælingen 23.8.

Kuhegre *Bubulcus ibis*

1997 ROGALAND: Hålandsdalen, Skudeneshavn, Karmøy 21.6.

Egretthege *Egretta alba*

1998 VEST-AGDER: Tveit kirke, Kristiansand 2.7.

Stork *Ciconia ciconia*

1997 HEDMARK: 2K+ Veldre, Ringsaker 27.5.

VESTFOLD: 2K+ Holmestrand, Våle 8.7.

NORDLAND: 2K+ Bleik, Andøy 4.5.

Sædgås *Anser fabalis*

Individer som viste karakterer til underarten *rossicus*

1998 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Straume, Vågstranda, Rauma 4.1.

Grågås *Anser anser*

Individer som viste karakterer til underarten *rubrirostris*

1998 NORDLAND: Å, Andøy 25.4.-10.5* (F).

Rødhalsgås *Branta ruficollis*

1997 NORDLAND: 4 ind. Myken, Rødøy 8.5.

Rustand *Tadorna ferruginea*

1998 OPPLAND: ad. ♀ Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land 20.4.

Hvitøyeand *Aythya nyroca*

UDAT. ØSTFOLD: 1 ind. Østfold, lokalitet ikke oppgitt.

Hybrid toppand *Aythya fuligula* x bergand

Aythya marila

1998 OPPLAND: ad. ♂ Fisketjønnå, Valdresflya, Øystre Slidre 4.7.

Hybrid kvinand *Bucephala clangula* x lappfiskand *Mergellus albellus*

1997 BUSKERUD: ♀-farget Fiskumvannet, Øvre Eiker 1.11.

Brilleand *Melanitta perspicillata*

1997 NORD-TRØNDELAG: ♂ Ørin, Verdal 17.-22.5.

1998 NORD-TRØNDELAG: 3K+ ♂ Ørin, Verdal 6.8.

Stivhaleand *Oxyura jamaicensis*

1992 NORD-TRØNDELAG: ♂ Ørin, Verdal 31.5.

1997 HORDALAND: Vestbøstادتjødnå, Fitjar 1.6.

Svartglente *Milvus migrans*

1996 TROMS: Skoelvdalen, Bardu ca. 11.8.

1997 TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 19.5.

1998 VEST-AGDER: Lista, Farsund 28.8. ROGALAND: Skudeneshavn, Karmøy 26.9.

Glente *Milvus milvus*

1998 OPPLAND: Brekkom, Ringebu 27.5.

Svartglente/glente *Milvus migrans/M. milvus*

1997 NORD-TRØNDELAG: Inndalen, Verdal 9.6.

Stenghauk *Circus macrourus/C. pygargus*

1997 AKERSHUS: Årstad, Nannestad 11. + 15.7.

Enghauk *Circus pygargus*

1998 TELEMARK: ad. ♂ Jomfruland, Kragerø 2.5.

Hønehauk *Accipiter gentilis*

Individer som viste karakterer til underarten *buteoides*

1998 VESTFOLD: Mølen, Larvik 2.11. NORD-TRØNDELAG: Vikaleiret, Frosta 21.3.

Småskrikørn *Aquila pomarina*

1998 BUSKERUD: subad./ad. Fiskumvannet, Øvre Eiker 16.8.

Storskrikørn *Aquila clanga*

1959 BUSKERUD: Kolbjørnseter, Nes (?) 1.6.

1992 VESTFOLD: Store Færder, Tjøme 19.9.

Observasjonen fra 1959 er publisert i Sterna, i en relativt kort notis som ikke dok-

umenterer artstilhørigheten tilfredsstillende. Funnet har heller ikke tidligere vært regnet som tilstrekkelig til å plassere storskrikørna på listen over arter observert i Norge, men er nå formelt behandlet og underkjent.

Småskrikørn/storskrikørn *Aquila pomarina/A. clanga*

1997 ROGALAND: Gjesdal, Ålgård 25.7.

Aftenfalk *Falco vespertinus*

1998 VESTFOLD: ♀ Mølen, Larvik 13.4.

Sumpriske *Porzana parva*

1997 VEST-AGDER: sy. Slevdalsvannet, Farsund 22.-23.5.

«**Beringlo**» *Pluvialis dominica/P. fulva*

1997 VEST-AGDER: Lista fyr, Farsund 9.8.

Alaskasnipe *Calidris melanotos*

1997 NORD-TRØNDELAGE: Sandfærhus, Stjørdal 21.8.

1998 HORDALAND: Herdla, Askøy 29.8.

Sibirbekkasin *Gallinago stenura*

1998 NORDLAND: Vedøya, Røst 26.5.

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus*

1997 NORD-TRØNDELAGE: 2K Lundleiret, Steinkjer 19.9.

Sabinemåke *Larus sabini*

1995 VESTFOLD: 2K+ Donavall, Larvik 22.8. 2K+ Ravnen, Larvik 24.9.

1996 VESTFOLD: 1K Ravnen, Larvik 29.9.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia*

1998 BUSKERUD: 2K Fiskumvannet, Øvre Eiker 11.-12.6.

Gråmåke *Larus argentatus*

Individer som viste karakterer til underarten *michahellis*

1998 ROGALAND: 2K Håtangen, Hå 20.5* (F).

Hybrid gråmåke *Larus argentatus* x **grønlandsmåke** *Larus glaucooides*

1997 VEST-AGDER: 3K Fugleviga og Steinsviga, Farsund 19.5.

Rosenmåke *Rhodostethia rosea*

1975 NORDLAND: 2K+ v/ Valvær, Rødøy medio sept.

1997 HORDALAND: Hildal, Odda 27.3.

Sandterne *Sterna nilotica*

1997 OPPLAND: Hunnselva, Mjøsa, Gjøvik 21.6.

1998 VESTFOLD: Mølen, Larvik 11.7.

Åtselgribben *Neophron percnopterus* som gjestet Trøndelag i juni 1997 hadde ensfarget lyst nebb, noe som viser at fuglen var av underarten *ginginianus*. Foto: Geir Rudolfsen.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus*

1996 OPPLAND: 2 ad Dokkadeltaet, Nordre og Søndre Land 14.8.

Pigghalseiler *Hirundapus caudacutus*

1993 FINNMARK: Lappoluobbal, Kautokeino 25.6.

Funnet har vært behandlet og underkjent tidligere, kjennelse opprettholdes etter ny innsending.

Bieter *Merops apiaster*

1998 VEST-AGDER: Drangsholt, Tveit, Kristiansand 30.5.

Blåråke *Coracias garrulus*

1997 OSLO: Fyllingen, Oslo 7.8.

Flaggspepp *Dendrocopos major*

Individer som viser karakterer som peker mot underarten *pinetorum*

1997 NORD-TRØNDELAGE: 28.12 – ut året Stiklestad, Verdal

1998 NORD-TRØNDELAGE: 1.1-11.2 Stiklestad, Verdal

Dverglerke *Calandrella brachydactyla*

1998 HORDALAND: Herdla, Askøy 1.9. Herdla, Askøy 17.10.

Mongolpiplerke/markpiplerke *Anthus godlewskii/A. campestris*

1997 HORDALAND: Sævarhagen, Stord 4.10.

Markpiplerke *Anthus campestris*

1997 VESTFOLD: Mølen, Larvik 17.5. TELEMARK: Jomfruland, Kragerø 6.-7.9.

1998 VEST-AGDER: Åros, Søgne 17.7.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*

1998 VEST-AGDER: Lauervik, Farsund 7.10.

Gulerle *Motacilla flava*

Individer som viste karakterer til underarten *feldegg*

1998 ROGALAND: 2K+ ♂ Horpestad, Klepp 30.5-12.7* (V).

Middelhavssteinskvtett *Oenanthe hispanica*

1998 VESTFOLD: 2K+ ♂ og 2K+ ♀ Mølen, Larvik 11.9.

Gulltrost *Zoothera dauma*
1998 NORDLAND: Ulvang, Leirfjord 4.-7.10.

Bruntrost *Turdus naumanni*
1996 VESTFOLD: Ilene, Tønsberg 1.11.

Elvesanger *Locustella fluviatilis*
1997 VESTFOLD: sy. ♂ Tjølling, Larvik 12.6.

Busksanger *Acrocephalus dumetorum*
1997 OPPLAND: sy. ♂ Einafjorden, Vestre Toten 28.+30.6+3.7.
SØR-TRØNDELAGE: Austrått, Ørland 25.6.
1998 ÅKERSHUS: sy. ♂ Østensjøvannet, Ås 19.6, 30.6-1.7.

Blekspottesanger *Hippolais pallida*
1992 VEST-AGDER: 1K Jåbekk, Mandal 23.8.
1997 VEST-AGDER: 2K+ ringm. Mønstremyr, Flekkefjord 20.9. Godkjent som blekspottesanger /dvergspottesanger, se side 22-23 og 25.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides*
1995 ØSTFOLD: Kallak, Trøgstad 2.-3.6.

Gransanger *Phylloscopus collybita*
Individer som viste karakterer til underarten *tristis*
1998 VESTFOLD: 1K+ Ilene, Tønsberg 14.11.

Rosenvarsler *Lanius minor*
1994 NORD-TRØNDELAGE: 2K+ Valøya, Vikna ultimo juni.

Bokfink *Fringilla coelebs*
Individer som viste karakterer til underarten *africana*
1998 TELEMARKE: 2K+ ♂ Jomfruland, Kragerø 13.4.

Polarsisik *Carduelis hornemanni*
Individer som viste karakterer til underarten *hornemanni*
1997 MØRE OG ROMSDAL: Ona, Sandøy 26.-27.9.

Sibirspurv *Emberiza aureola*
1997 NORDLAND: 2K+ ♂ Brenne, Saltdal 20.5.

Krattspurv *Emberiza pallasi*
1996 ROGALAND: 2K+ ♀ Lauvås, Sokndal 6.-22.4.* (F)

Summary

Report on rare birds in Norway in 1997-98
By the Norwegian Rarities Committee (NSKF)

This is the 22nd and 23rd annual reports in one and the 24th announcement from the Norwegian Rarities Committee (NSKF). Most of the records treated here are from 1997 and 1998, but older records are also included.

In 1996 Lesser Kestrel *Falco naumanni* was added to the Norwegian list. A 2Y male was found dead on board a shrimp-trawler at Hopen-djupet (ca. 76°N, 30-32°E) SE of Spitzbergen.

Two new species were added to the Norwegian list in 1997, Water Pipit *Anthus spinoletta* and Buff-bellied Pipit *Anthus rubescens*, both recorded in October. Also, the first breeding of Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva* was documented at Ny-Ålesund, Svalbard in June-July, probably a new breeding bird in the Western Palearctic. A record of Spotted Sandpiper *Actitis macularia* was the first for mainland Norway. The only previous record is of an undated, more than 200-years old specimen from Spitzbergen. An influx (22 records of 28 ind.) of Sabine's Gull *Larus sabini* was noted during September and October. These were mostly recorded in the southern and middle parts of the country, and even though many birds were not reported to the committee this represent by far the highest total ever recorded in a given year. Highest ever totals were noted also for Black Kite *Milvus migrans* (5), Stone-curlew *Burhinus oedicnemus* (3), Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* (7), Red-rumped Swallow *Hirundo daurica* (3), Desert Wheatear *Oenanthe deserti* (2), Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola* (2), Booted Warbler *Hippolais caligata* (2) and Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* (7).

1997 also saw the first mixed breeding between Yellow Wagtail *Motacilla flava* and Citrine Wagtail *M. citreola*. A male Citrine Wagtail bred with a female Yellow Wagtail *M. f. thunbergi* at Røst in Nordland, and raised 2-4 young.

In 1998 only one new species was added to the Norwegian list. A Blue-cheeked Bee-eater *Merops persicus* was photographed by a non-birder at Sotra west of Bergen in June.

A minor influx of Eurasian Spoonbills *Platalea leucorodia* were recorded in autumn 1998. The biggest flock numbered 10 individuals, and was recorded in Nord-Trøndelag. A total of four records involving 21 birds were all between Nordland and Møre og Romsdal, and represent the highest number of this species recorded in a single year in Norway. Other species with the best single-year occurrence in 1998 were Terek Sandpiper *Xenus cinereus* (2), Nightingale *Luscinia megarhynchos* (3) and Siberian Stonechat *Saxicola torquata maura/stejnegeri* (3).

Other noteworthy records published here are three records of Dusky Thrush *Turdus naumanni*, with singles in 1996, 1997 and 1998. All these were remarkably enough of the nominate subspecies *naumanni*. All six previous records of Dusky Thrush have been of the subspecies *T. n. eunomus*.

A male Collared Flycatcher *Ficedula albicollis* which bred with a female Pied Flycatcher *Ficedula hypoleuca* in 1990 and 1991 represents the first mixed breeding in Norway.

Four new hybrids are added to the Norwegian list in this report. Tufted Duck *Aythya fuligula*

x Greater Scaup *A. marila*, Common Eider *Somateria mollissima* x King Eider *S. spectabilis*, Common Eider *S. mollissima* x Steller's Eider *Polysticta stelleri* and Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* x Common Gull *L. canus*.

Further highlights in this report include: the 8th Black-browed Albatross *Diomedea melanophris*, 6th -8th record of Cory's Shearwater *Calonectris diomedea*, 7th Balearic Shearwater *Puffinus mauretanicus*, 2nd Swinhoe's Storm-petrel *Oceanodroma monorhis*, 3rd unidentified Frigatebird *Fregata* sp., 12th Glossy Ibis *Plegadis falcinellus* (and the first since 1945), 6th and 7th American Wigeon *Anas americana*, 4th Blue-winged Teal *Anas discors*, 3rd Spectacled Eider *Somateria fischeri*, 6th Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus*, 2nd Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*, 6th and 7th Terek Sandpipers *Xenus cinereus*, 4th-5th Bonaparte's Gulls *Larus philadelphia*, 2nd and 3rd Iceland Gull *Larus glaucooides* of the subspecies *kumlieni*, 6th Ross's Gull *Rhodostethia rosea*, 6th-7th Desert Wheatear *Oenanthe deserti*, 3rd Swainson's Thrush *Catharus ustulatus*, 5th Lanceolated Warbler *Locustella lanceolata*, 6th-7th Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola*, 6th - 8th Booted Warblers *Hippolais caligata*, 6th-7th Collared Flycatcher *Ficedula albicollis* and the 8th Isabelline Shrike *Lanius isabellinus*.

The systematic list of accepted records is set out in the following system: (1) The birds Norwegian name, (2) scientific name, (3) the numbers in brackets, e.g. (30/32 - 0 og 1), refers respectively to the total number of records/total number of individuals up to and including 1996, and in 1997 and 1998, (4) any limitations given of (3), (5) any breeding, (6) year, (7) county, (8) number of individuals, age (1K = first calendar year etc.), sex (if known) and sometimes circumstances («ringmerket» means that the bird was ringed), (9) site and municipality, (10) date, (11) * indicates if the record was complemented by positive evidence, and type of the evidence (F = photo, L = tape-recorded, V = video-recorded, D = found dead), (12) observers names in brackets, main observer is specified first and emphasized with *, (13) roughly gives the species distribution and (14) comments concerning the record.

Litteratur

- Alatalo, R.V., Gustafsson, L. & Lundberg, A. 1982. Hybridization and breeding success of Collared and Pied Flycatchers on the Island of Gotland. *Auk* 99: 285-291.
- Alström, P. & Mild, K. 1997. Fältbestämning av skärpiplärka *Anthus petrosus*, vattenpip-lärka *A. spinoletta* och heddiplärkä *A. rubes-cens*. *Roadrunner nr. 1/97*: 22-31.
- Asteling, R. 1998. Heddiplärkan i Träslövsläge vintern 1996/97. S. 170-172 i: SOF 1998. *Fågelåret 1997*. Stockholm.
- Balogh, G. 1997. Spectacles on ice. *Birding World* 10: 103-107.
- Bentz, P.-G. 1986. Sjeldne fugler i Norge i 1983. *Vår Fuglefauna* 9: 29-33.
- Bentz, P.-G. 1988. Sjeldne fugler i Norge i 1986. *Vår Fuglefauna* 11: 87-95.
- Bosy, R.G. & Clarke, A.W. 1993. Sjeldne fugler i Norge i 1991. *Vår Fuglefauna* 16: 205-225.
- BOURC 1986. Twelfth Report (April 1986). *Ibis* 128: 601-603.
- BOURC 1996. Twenty-third report (Ju ly 1996). *Ibis* 139: 197-201.
- BOURC 2000. 27th Report (October 2000). *Ibis* 143: 171-175.
- Byrkjedal, I & Thompson, D.B.A. 1998. *Tundra Plovers: The Eurasian, Pacific, American*

- Golden and Grey Plover. T & A D Poyser, London. 422s.
- Cederroth, C. 1998. Sällsynta fåglar i Sverige 1997. S. 141-169 i: SOF 1998. *Fågelåret 1997. Stockholm.*
- Cederroth, C. 1999. Sällsynta fåglar i Sverige 1998. S. 131-159 i: SOF 1999. *Fågelåret 1998. Stockholm.*
- Chantler, P. & Driessens, G. 1995. *Swifts. A guide to the Swifts and Treeswifts of the World.* Pica Press, East Sussex. 237s.
- Christensen, K. & Søby, E. 2000. Fugle i Danmark 1998. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 94: 101-144.
- Clarke, A.W. 1991. Sjældne fugler i Norge i 1989. *Vår Fuglefauna 14:* 135-150.
- Collinson, M. 1999. Those Ruddy ducks - again! *British Birds* 92: 222-224.
- De Juna, E. 1999. Observaciones de aves raras en Espana, año 1997. *Ardeola* 46: 129-148.
- EGGEN, M. 1999. Dvergspottesanger *Hippolais caligata caligata* - litt om funnet fra Reve. *Falco* 28: 5-8.
- Folkestad, A.O. 1972. Ornitologisk Stasjon Vigra - Årsrapport 1971. *Rallus* 2: 12-22.
- Forsman, D. 1995. A presumed hybrid Steller's Eider x Common Eider in Norway. *Birding World* 8: 138.
- Forsman, D. 1999. *The Raptors of Europe and the Middle East. A handbook of field identification.* T & A D Poyser, London. 589 s.
- Fraser, P.A., Lansdown, P.G. & Rogers, M.J. 1999. Report on scarce migrants in Britain in 1997. *British Birds* 92: 618-658.
- Fraser, P.A., Lansdown, P.G. & Rogers, M.J. 1999. Report on scarce migrants in Britain in 1998. *British Birds* 93: 588-641
- Gjershaug, J.O. 1985: Sjældne fugler i Norge i 1982. *Vår Fuglefauna* 8: 53-56.
- Grell, M. & Rasmussen, L.M. 1997. Første ynglefund af Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus* i Danmark. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 91: 121-124.
- Gullberg, A. 1999. Feltbestemmelse av skjærpip - *Anthus petrosus*, vannpip - *A. spinoletta* og myrpiplerke *A. rubescens*. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1997:* 50-57.
- Günther, M. 1998. Siste Nytt — uvanlige fugleobservasjoner. *Vår Fuglefauna* 21: 140-142.
- Gustad, J.R. 1994. Sjældne fugler i Norge i 1992. *Vår Fuglefauna* 17: 259-278.
- Gustad, J.R. 1995. Sjældne fugler i Norge i 1993 og 1994. *Vår Fuglefauna* 18: 259-302.
- Gutiérrez, R. 1998. Flight identification of Cory's and Scopoli's Shearwaters. *Dutch Birding* 20: 216-225.
- Harrison, P. 1983. *Seabirds - an identification guide.* Croom Helm, London & Sydney. 448 s.
- Hayman, P., Marchant, J. & Prater, T. 1986. *Shorebirds.* Christopher Helm, London. 412 s.
- Hoogendoorn, W., Olsen, K.M., Mjøs, A.T., Nyberg, B., Vang, M. & Østerås, T.R. 1998. Hybridmåke ved Stjørdal i april 1995. *Vår Fuglefauna* 21: 85-87.
- Høyland, B.O., Heggland, H. & Mjøs, A.T. 2000. Sjældne fugler i Norge 1996. *Vår Fugle-fauna Supplement nr. 3 (2000):* 4-23.
- Jigué, F. 2000. Identification and ageing of Black-browed Albatross at sea. *British Birds* 93: 263-276.
- Lefranc, N. & Worfolk, T. 1997. *Shrikes.* Pica Press, East Sussex.
- Lindroos, T. 1998. Rare birds in Finland in 1997. *Linnut* 33: 8-27.
- Lislevand, T. 2000. Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* funnet i Aust-Agder. *Larus marinus* 29: 110-111.
- Ludvigsen, S. 1995. Hybrid mellom gulerle og sitronerle på Utsira i 1990. *Utsira fuglestasjons Årbok 1994:* 36-37.
- Michaelson, J. 1985. Sjældne fugler i Norge i 1981. Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF), NZF og NOF. *Vår Fugle-fauna* 8: 49-52.
- Mitchell, D. & Young, S. 1997. *Photographic handbook of the Rare Birds of Britain and Europe.* New Holland, London.
- Mjøs, A.T. & Ness, J.K. 1998. Ringnebbmåke overvintrende i Sandnes, Rogaland i 1998. *Vår Fuglefauna* 21: 178-180.
- Mjøs, A.T. & Heggland, H. 1999. Sjældne fugler i Europa - bedre internasjonal standardisering. *Vår Fuglefauna* 22: 60-65.
- Mjøs, A.T. 1999. Hybrid mellom bjørkefink og bokfink på Turøy i oktober 1998. *Vår Fugle-fauna* 22: 135-137.
- Mobakken, G. 2001. Flekksnipe på Utsira i 1997. *Utsira Fuglestasjons Årbok 1998/1999:* 82-92.
- Nazarenko, A.A. 1978. On species validity of *Anthus rubescens* Turnstall (Aves, Motacillidae). *Zool. Zh.* 57: 1743-45.
- Ogilvie, M. and the Rare Breeding Birds Panel 1999. Rare breeding birds in The United Kingdom in 1997. *British Birds* 92: 389-428.
- Ogilvie, M. and the Rare Breeding Birds Panel 2000. Rare breeding birds in The United Kingdom in 1998. *British Birds* 93: 358-393.
- Rasmussen, P.F. 1999. Sjældne Fugle i Danmark og Grønland i 1998. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 93: 127-140.
- Ree, V. 1976. Rapport fra NNSK's virksomhet april 1975 - april 1976. *Sterna* 15: 179-197.
- Ree, V. 1977. Trekkfuglundersøkelser på Utsira 1972-77. *Sterna* 16: 113-202.
- Ree, V. 1980. Rapport fra NSKF's virksomhet 1979. *Vår Fuglefauna* 3: 245-278.
- Ree, V. 1994. Flekksnipen fra Svalbard. En gransking av et førstegangsfunn for Norge som skriver seg fra 1773 eller tidligere. *Vår Fugle-fauna* 17: 299-301.
- Riddington, R. & Reid, J. 2000. Lesser Frigatebird in Israel: new to the Western Palearctic. *British Birds* 93: 22-27.
- Rogers, M.J. and the Rarities Committee 1999. Report on rare birds in Great Britain in 1998. *British Birds* 92: 554-609.
- Rødland, J.T. 1997. Halsbåndfluesnapper i hagen - en situasjonsrapport. *Falco* 26: 182-183.
- Shirihai, H., Gargallo, G., Helbig, A., Harris, A. & Cottridge, D. 2000. Subalpine Warbler: identification, ageing and sexing. *Birding World* 13: 234-250.
- Størkersen, Ø.R. 1998. Den nord-amerikanske stivhaleanda - en trussel mot den europeiske hvithodeanda. *Vår Fuglefauna* 21: 40-41.
- Svensson, L. 2001. Identification of Western and Eastern Olivaceous, Booted and Sykes's Warblers. *Birding World* 14: 192-219.
- Søby, E. & Christensen, K. 1999. Fugle i Danmark 1997. *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 93: 9-56.
- Thorup, K., Madsen, J.J. & Ortvad, T. 1997. Hvidvinget Terne blev årets begivenhed. *DOF NYT 1997 (3):* 3-4.
- Tyrberg, T. 1998. Fågelrapport för 1997. S. 89-139 i: SOF 1998. *Fågelåret 1997. Stockholm.*
- Tyrberg, T. 1999. Fågelrapport för 1998. S. 75-129 i: SOF 1999. *Fågelåret 1998. Stockholm.*
- Tyrberg, T. 2000. Fågelrapport för 1999. S. 77-135 i: SOF 1999. *Fågelåret 1999. Stockholm.*
- Ullman, M. 1995. Fältbestämning av vattenpiplärka. *Anser* 34: 41-45.
- van Welie, L. 2000. Lesser Frigatebird at Eilat, Israel in May 1999. *Dutch Birding* 22: 16-17.
- Vinicombe, K.E. & Harrop, A.H.J. 1999. Ruddy shelducks in Britain and Ireland, 1986-94. *British Birds* 92: 225-255.
- Wiegant, W.M., de Bruin, A. & CDNA 1999a: Rare birds in the Netherlands in 1997. *Dutch Birding* 21: 65-81.
- Wiegant, W.M., de Bruin, A. & CDNA 1999b: Rare birds in the Netherlands in 1998. *Dutch Birding* 21: 309-329.
- Worfolk, T. 2000. Identification of red-backed, isabelline and brown shrikes. *Dutch Birding* 22: 323-362.
- Yésou, P., Paterson, A.M., Mackrill, E.J. & Bourne, W.R.P. 1990. Plumage variation and identification of the «Yelkouan Shearwater». *British Birds* 83: 299-319.

NSKF's adresse

Alf Tore Mjøs, Sollien 69, 5096 Bergen.
E-mail: alf@sisyfos.zoo.uib.no

Forfatterens adresser:

Bjørn Ove Høyland, Hamretunet 13, 6800 Førde. E-post: bjorn.ove@hoyland.net

Håkon Heggland, Prestegårdsveien 10, 3216 Sandefjord

Alf Tore Mjøs (se over)

Annonse

tidligere Fugleåret-hefter